MAY 24 1920

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 20-го МАЯ 1920. ЧИСЛО 61. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, MAY 20, 1920. No. 61.

ВЗИВАЄ АМЕРИКУ РАТУВАТИ СХІДНУ ЕВРОПУ.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА, ГЕНРІ П. ДЕЙВІСОН, АПЕЛЮЄ ДО НАРОДУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, ЩОБИ ДАВ ПОМІЧ В СУМІ ПІВ МІЛІЯРДА (БІЛІОНА) ДОЛЯРІВ НА РАТУНОК СХІДНОЇ ЕВРОПИ ПЕРЕД СТРАШНИМИ ПОШЕСНИМИ НЕДУГАМИ, ЯКІ ШИРЯТЬСЯ СЕРЕД НАРОДІВ.

ВКАЗУЄ ЗОКРЕМА НА СТРАШНІ НЕДУГИ, ЯКІ НАВІСТИЛИ ГАЛИЧИНУ І УКРАЇНУ.

Америка мусить помочи Европі, коли ні, то нужда перенесесь до Америки.

ДЕС МОЙНС, АЙОВА, 17. мая Генрі П. Дейвісон, член Дж. П. Моргана і Ко., предсідатель Ліги Червоного Хреста, змальовуючи образи нужди, які він особисто бачив звиджуючи Европу, взиває Америку до помочи. В своїй промові, яку виголосив на загальній конференції Методистів, в Дес Мойнс, Айова перестерігає він весь американський загал, щоби помочи Европі безусловно, бо в противнім случаю, нужда готова перенестись до Америки.

Дальше піддає він думку, щоби конгрес Злучених Держав виасигнував 500 міліонів долярів на поміч Европі та віддав цілу акцію таким людям як генерал Першінґ, Герберт Гувер і Френклін К. Лейн.

Поміч мусить бути дана зараз, коли зважиться, що тиф, інфлюенза, висипка та сухоти легко можуть переселитись до Америки коли їх не поборется в Польщі, на Україні, Австрії, Угорщині, Румунії, Сербії і инших краях Европи.

Деякі слова його бесіди, особливо що відносяться до України взагалі, а особливо до Галичини є дуже інтересні: „Телеграма до Червоного Хреста з дня 20 марта подає що під теперішню хвилю в Польщі і землях які она заняла є в приблизенню 250 тисяч людий хорих на тиф. Історія не записала еще такої страшної епідемії, яка прим. панує в Галичині. Там цілі села гейби спаралізовані, мертві. В деяких околицях є лише оден лікар на яких 150 тисяч людий. Треба також на те памятати, що до Польщі прибуло в 1919 році яких 2½ міліона збігців та полонених; а найбільше їх в Галичині.

На Україні панує страшна інфлюенза і тиф. Є случаї що в селах, які числять від 2 до 3 тисячі мешканців, половина з того є хора та гине без найменьшої лікарської помочи. Є богато таких округів, що на яких 40 миль довкруги є лише оден лікар. Деякі лікарі, що мають від 20 до 30 тисяч хорих пацієнтів, не можуть дістати ніяких лікарств, та змушені потішати нещасних людий лише словами".

Так за порядком переходить Дейвісон всю Европу, та описує ті страшні злидні, які спричинила ся капіталістична війна. Не так поважно представляеться як її описують. „Польщі удалось — говорить він — дістати від Америки великі засоби военних матеріялів, які находились в Франції, за дуже незначну суму, бо тільки за 200 міліонів (не каже він чи франків чи долярів). Але Польща нині не може навіть і такої малої суми заплатити. Она тільки буде могла заплатити процент, який ґварантує своїми лісами і шлеськими копалнями вугілля"

„Америка не хотіла забирати своїх матеріялів з Франції, а Франція також їх не потребувала, тому показалося що найліпше їх післати до Данціґа, хотяй Поляки могли дуже мало заплатити. Польща тепер дає трохи тих военних засобів Українцям а ті зате живлять їх цілу армію. Такою дорогою можна дуже легко провадити війну". (Коротко сказавши пани наробили за богато амуниції; війна ніби вже покінчена, тай що з нею робити? Посилають трохи рабам, нехай воюють).

Поляки прямують на Одесу.

КОБЛЕНЦ, 17. мая. — Американські військові власти дістали інформації з достовірного жерела з Варшави, що Поляки громадять на полудни від Київа, та на Поділлю свої війська і заміряють посуватись в напрямі Одеси.

Троцький, большевицький міністер війни завізвав всю Росію, щоби повстала проти Польщі. Новоприбувші большевицькі війська, включаючи Башкірів, зачали наново атакувати Київ та наносять противникови великі шкоди. Знова инша большевицька армія посуваєсь з полудня на північ між Дніпро а Дністром.

В часі від 25 квітня до 10 мая Поляки забрали 30 тисяч людий в полон, здобули 150 гармат, 500 машинових крісів та велику скількість матеріялів зі складів. В тімсамім часі Поляки мали тільки 100 людий вбитих і 300 ранених. Правдоподібна страти в околиці Київа були о много більші.

Московська телеграма яку вислано до американської стациї в Кобленц, посуджує та закидає антанті, що та заохочує та помагає Польщі.

Польща дістає поміч від Англії.

ЛОНДОН, 17. мая. — В англійськім парляменті піднесено недавно квестію пересилки военних матеріялів до Польщі. А. Б. Ло сказав що Англія була зобовязана ті матеріяли вислати, позаяк Польща закупила їх еще минувшого року, в жовтні і еслиб була поступила противно, то се означалоби недодержанне слова. Позатим Англія не давала Польщі ніякої иншої помочи ані в грошах ані в инших средствах. (Конець кінцем, Англія таки післала Польщі амуніцію; бо комуж продати?)

Борба в околицях Київа.

ЛОНДОН, 17. мая. — Російські большевицькі війська начинають відбирати польські і українські війська, які заняли Київ. Так говорить урядове звідомлення з Москви. Большевики починають наступати на Київ і яких 10 миль на північний схід борба вже в повнім розгарі. В околиці Борисова ведеться бій. Звідомлення говорить дальше: Наші летуни звалили польського летуна, якого зараз забрано в полон. Коло Чекарська ми забрали село. 10 миль на північ від Вапнярки наше військо бється з добрими результатами. На Кримі на захід від Перекоту ворожі кораблі бомбардували прибережні села. На Азовськім Морю 14 миль на захід від Бердянська прийшло до борби з ворожими кораблями. Вислідом було те, що ворог був примушений цофнутися.

Начинають бити Поляків. Москва тому рада.

ЛОНДОН, 17. мая. — Російське савєтське правительство в своїм урядовім звідомленню так говорить про побіди над Поляками: На лівім березі Дніпра, коло Київа борба продовжається дальше. Ми виперли ворога на правий беріг ріки Березини. В околицях Черкас ми заняли кілька сіл на правім березі Дніпра.

Савєти витають британських делегатів.

ЛОНДОН, 17. мая. — Московська бездротна телеграма доносить, що прибули там англійські робітники, представителі норвежських та шведських промислових юній, скандинавські металеві робітники і члени Американського Червоного Хреста та що на стациї привитав їх Лев Каменєєв, голова московських савєтів.

Польська офензива дуже таиа. Бються американською амуніцією та зідають український хліб.

ЛОНДОН, 17. мая. — Депеша з Берліна, з понеділка звідомляє: Др. Стоцький, з української делеґації каже, що польсько-українська офензива

„Савєтське" правительство старається притаїти правдивий стан.

РЕВАЛЬ, 16. мая. — Тут над Балтийським морем загально звісно, що до большевицької Росії о много лекше дістатися, як з неї видістатися. Американський експерт, Р. С. Килій, виїхав до Росії на особисте проханнє Леніна. Коли все докладно перевидів хотів повернутись, але дуже його здивувало, що так трудно було дістати дозвіл. Сей факт як найвимовнійше говорить, що савєтське правительство старається притаїти правдивий внутрішний стан і не випускає поза границі таких людий, що моглиб дещо правди сказати.

Брусілов босує над Леніном і Троцьким.

ЛОНДОН, 18. мая. — Згідно з найновійшими інформаціями які сюди наспіли, ґенерал Алексій Брусілов має тепер власть вищу чим Ленін або Троцький. Брусілови поручено побити Польщу. Цікаво знати, що буде, коли йому вдасться побити Польщу?

Українські школи в Прикарпатській Україні.

ВІДЕНЬ, 22. квітня. — Минувшого тижня відбулася в Ужгороді конференція українських учителів, в Прикарпатській Україні. Участь взяло 240 представителів шкіл. Одноголосно ухвалено, що викладовою мовою в українських школах мусить бути українська матірна мова.

25 тисяч українських дітий під опікою американського допомогового комітету.

ВІДЕНЬ, 22. квітня. — В Мукачеві, найбільшім місті Прикарпатської України, основано віддаіл американського запомогового комітету. Сей відділ має занятися прикарпатськими Українцями. Дотепер зареґістровано 25 тисяч українських дітий, які потребують помочі. Комітет буде роздавати поживу, одіння і обуву.

УКРАЇНА ПРОЦЕСУЄ АМЕРИКУ.

Франція передержала военні матеріяли за 12 міліонів долярів.

ПАРИЖ, 16. мая. — Українські представителі в Парижі заворушились з причини судового процесу, який відбудеться в понеділок в місті Бордо. Ходить о военні матеріяли, які Українці закупили в Америці. Українці оскаржують Американців, що ті наклонили Францію щоби вона порішила справу в їх користь. Суперечка полягає на тім, що Українці закупили в Злучених Державах лікарства і медичні матеріяли як рівнож черевики, убрання і т. д. за суму 12 міліонів долярів, тоді коли доляр вартував 7 франків. Щоби ратувати добре імя Америки, Українці віднеслись до американського правительства і просили о провіреннє справи, однак не дістали ніякої відповіди. З того огляду Українці покладають великі надії, що процес виграють. Справу перепроваджує славний французький адвокат і сенатор Лемері. Річ в тім що по закупі тих матеріялів Америка віддала контракт українським кооперативам, але коли американські представителі в Франції сказали, що не можливо признати українські кооперативи, тоді Америка хотіла ті матеріяли назад забрати. Українці протестували, однак безуспішно, бо Америка перепродала ті матеріяли Сербії. Коли Українці звернулись до заряду, якому поручено берегти ті матеріяли і хотіли їх забрати, тоді дано їм відповідь, що матеріяли находяться під французькою опікою. Тоді Українці звернулись до міністра публичних робіт і той їх запевнив, що Америка не забере матеріялів. Однаковож Америка постаралась о позволеннє від французького правительства а тоді Українці заскаржили Францію, жадаючи секвестрації тих матеріялів. Французький суд тепер знов заявився проти секвестрації кажучи, що ся справа дотикає лише Українців і Американців. **КУкраїнці постановили боротись до кінця, а навіть коли буде конечно представлять справу перед Лігу Народів.** Позатим Українці вірять, що колиб Американці цілу справу знали докладно то віднеслисьби до них прихильно, тому еще раз просять се правительство, щоби воно визначило комісію для сеї справи.

Позатим Українці вірять, що еслиб матеріяли продано Сербії, то не Америка з того скористає, але хтось инший.

Купці по цілій Америці організують акцію в ціли зниження цін

ШІКАҐО, 18. мая. — Купці одежі по найбільших містах Америки за порозуміннем дають 20 процент знижки на своїх товарах. За ними правдоподібно підуть инші. (Чекав дід на мід так без вечері спати ліг).

Швайцарія в Лізі Народів.

БЕРНО, 16. мая. — В Швайцарії відбулося загальне голосованнє над тим чи належати до Ліги Народів чи ні. Вислід голосовання випав позитивно, т. зн. щоб належати. З 22 контонів 11½ заявилось за а 10½ проти.

Цікавим було те, що в німецьких кантонах населеннє заявлялось переважно проти належання до Ліги Народів.

Кажуть що мексиканські повстанці большевичаться.

САН АНТОНІО, Тексас, 17. мая. — Хотяй недавно звідомленнє з терену мексиканської революції подавало що пбовідники ґенерали Оґреґон і Ґонзалес хотять привернути публичний лад і спокій та мало чим ріжняться, то з достовірного жерела надходять вісти, що їх погляди ріжняться; Оґреґон попирає вибір Гуерти, а Ґонзалес стоїть при своїм кандидаті Тревіно. Позатим майже по всіх закутинах Мексика, особливо в сусідстві міст, потворились зовсім независимі групи і на лад німецьких чи російських большевиків реквірують від населення поживу і дорогоцінности а також рабують гроші і тим розсівають по краю перестрах і неспокій. Між провідниками таких самостійних банд находяться звісні „большевики" і „І В. В.".

Ціна поживи в Англії підскочила на 146 процент від 1914 року.

ЛОНДОН, 17. мая — Міністер поживи в Англії в своїм недавнім звіті говорив, що до 1 мая с. р. ціна поживи в Англії підскочила о 146 процент від 1914 року та що тому еще не конець, бо ціна з кождим днем росте.

Помимо того сей міністер зазначує, що ціна поживи о много гірше представляєся в Франції, Італії і Швеції, а навіть не дуже ріжниться від цін поживи в Америці.

Крім сего робітнича ґазета подає, що ціна життя в Англії, включаючи поживу, одіннє, опал, світло і комірне, підскочила загально о 141 процент від 1914 року.

(Правда, що се річ неприємна, але коли сі цифри порівнати зі станом який тепер панує в Галичині, хотьби на основі польських корон чи марок, то се еще нічо. У нас дома здається в десятеро гірше).

Найбільший жидівський актор Кеслер помер.

Дня 17. мая. — відбувся в Ню Йорку похорон славного жидівського актора Кеслера. Похоронні церемонії відбулись в Жидівськім Акторськім Клюбі, а похоронний похід устроено на 2-ій евню. Велика товпа жидівського народа участничила в тім поході. Не було жидівської організації якаб не вислала свого репрезентанта. Поліція була змушена удержувати порядок. Товариші Кеслера з Жидівського Театру несли на раменах трумну а приспівував жидівський хор. Деякі підприємства були замкнені весь день на знак жалоби.

Хотять від Німців 28½ біліонів долярів.

ПАРИЖ, 17. мая. — Біляне Франції на біжучий рік потребує яких 18 біліонів франків. Тому Франція конферує від довшого часу над тим, якби дістати гроші від Німців. Проповано видати бонди на рахунок Німеччини на 120 біліонів франків. З того Франція дісталаби 66 біліонів, позаяк і другі держави мають притинсії до відшкодовання, яке мають покрити Німці. З того згляду Франція, хотяй рада, то однак не знає що робити, бо їй найбільше розходиться о гроші, а особливо о готові гроші. Проблєма запит лишаєсь у Французів.

Англія поборює всіми силами повстанє в Ірляндії.

ЛОНДОН, 17. мая. — Англія знова післала звиш 2000 жовнірів на здавленне повстання в Ірляндії. Правительство Великої Британії задумує дати полудневій части Ірляндії сенат. Се місто малоби складатися з 64 членів, з того 4 католицькі епископи, оден англіканський і оден пресбітеріянський а решта малаби бути вибирана, на основі посередного голосовання, з представителів повітових рад та инших публичних тіл. (Щось подібне до польського сойму). З другої знов сторони, католицькі ірляндські епископи мають якісь пропозиції загальної згоди. Були они недавно в Римі і привезли зі собою деякі інструкції від папи..

Французькі страйкері мали на ціли завести савєти.

ПАРИЖ, 18. мая. — Французька поліція перехопила всі документи, які свідчать, що недавні революційні страйки в Франції мали на ціли завести савєтське правительство. По найбільших містах Франції були зорґанізовані групи, які на даний знак мали перебрати власть а опісля заволодіти над цілим краєм. З документів, які забрано від найвизначнійших провідників, показується, що акція та була супортована Леніном і Троцьким. Рапапорт, звісний французький большевик, на питаннє, нащо він брав гроші від російського большевицького правительства, так відповів: „Чому ми не маємо брати большевицького золота, коли британського і французького золота уживається, щоби побити Росію?"

Конґрес проти военних пашпортів.

ВАШІНҐТОН, 17. мая. — Леґіслятура є за тим, щоби военні пашпорти істнували на дальше. Тою дорогою хоче вона вести контролю над віздом до Америки радикальних елєментів. Тому противиться конґрес. 192 представителів є за знесеннєм пашпортів, а 96 за їх задержаннєм.

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Чортків, 28. січня 1920.

Відносини в Чорткові страшні. Плямистий тиф шириться без впину до того степеня, що майже в кождій хаті лежать хорі і то без ніякої помочи.

Цілковитий застій в апровізації, від місяця нема ніде ні муки, ні цукру, ні соли, що спричиняє ще більшу нужду і смертельність. Біля 700 людий хорих на тиф.

Пошестні недуги спричиняє уміщений в Чорткові обоз полонених і арештованих, які повертали ізза Збруча. Доперва від кількох днів зїхав санітарний поїзд для здержання пошести, який висилає санітарні кольони по повіті. — Про горожанське життє нема що і згадувати, всі товариства, крім Горожанського Комітету і „Надії" нечинні, бо військовість заняла одинокий український будинок „Народний Дім", а коли вже і військові став злишним, відступила приватному тов. „Коло Пань", яке там отворило „Ґосподен для жолнєжа польскеґо" — се є дешеву реставрацію.

Всі змагання о відданнє будинку остали без успіху.

Кружок Укр. Педаґоґічного Тов. доперва на днях розпочав працю, обновляючи приватну укр. ґімназію і закладаючи приватну 4 кл. народню школу.

THE FALL OF KIEV

The fall of Kiev has vindicated Pilsudski' strategy against the Bolshevists. He had confidence in the fighting quality of the new Polish armies, and realized more clearly than many of his critics in Western Europe the inefficiency of the Tritzky military machine. Military representatives of the British government are said to have advised strongly against a Polish offensive in the Ukraine, on the ground that success there was improbable and that a reverse might be followed by a new Soviet attack further north.

Such apprehensions ignored the fact that, after the manner of Ludendorff, Tritzky had loudly advertised a Soviet victory offensive in the region west of Smolensk and Mogilev, and that that effort had completely failed. The Red armies suffer from poor transport service and a weak staff organization. They defeat Denikine and Yudenitch, because neither of these All-Russian leaders was at the head of a disciplined ,well equipped and dependable force. The advantage in morale and training was rather with Tritzky's selected groups of mercenaries. But these mercenaries—Letts, Chinese, Coreans and others—are inferior to the Poles in intelligence and military skill. Though they were hurried to the Kiev front and evidently fought bravely there, they could only delay for a week or more the inevitable Red retirement beyond the Dnieper.

Pilsudski's political strategy has been equally brilliant. Poland was lon gat war with the Ukraine over the disputed title to Eastern Galicia and the Province of Cholm. But the resurgence of Soviet power after Denikine's collapse threatened Ukrainia as well as Poland. Simon Petlura, the Ukrainian nationalist leader, was forced by the Soviet invaders to take refuge in Poland. There he reached an understanding with the Warsaw government, in accordance with which Ukrainian independence is to be reestablished under Polish protection.

The Ukrainian nationalists have less to fear from Poland than from Russia. And it is to the advantage of the Ukraine to enter into closer economic and political relations with Poland and with the Western powers which have revived the ancient Polish state. If Pilsudski and the Petlura group work in harmony, forgetting past differences, Lenine will probably have to abandon all of Southwestern Russia. He will be busy enough defending Moscow.

If need be, Pilsudski could probably take Moscow without a very great effort. Ludendorff says in his book that he could have seized Moscow at almost any time in 1918, using a few German and Austro-Hungarian divisions in cooperation with Ukrainians and Cossacks. The Polish troops are much better than any Ludendorff had in Russia after the winter of 1917-'18. A Polish march on Moscow through Smolensk would involve no extraordinary difficulties. But Pilsudski' immediate task will probably be to free the Ukraine and to open communication between Poland and the Black Sea. In doing this he will contribute materially toward stabilizing the Russian situation and forcing the Soviet regime, or some regime which displaces it, to sue for reasonable peace.

(N. Y. Times, May 10, 1920.)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:

United States:

1 year	$3.75
6 months	$2.00
3 months	$1.25

to Jersey City and to foreign countries:

1 year	$5.00
6 months	$2.50
3 months	$1.50

Single copy 4 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:

в Злучених Державах:

на рік	$3.75
на пів року	$2.00
на 3 місяці	$1.25

В місті Jersey City і за границю:

на рік	$5.00
на пів року	$2.50
на 3 місяці	$1.50

Поодиноке число 4 центи.

З Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимяні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОЧ З ПОЛЬСЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ!

Польща-наїзниця, та, що унаслідила всі найгірші злочини по небіжці Польщі з 18-го століття і доконує їх дальше на нападених народах, осміляється приходити до американської республіки за грішми на продовження свого розбою!

Не потребуємо повторяти, що обовязком чести кождого Українця є не лише відмовитись купувати бонди польської „паньствової" позички, на продовження ляцького розбою на нападених українських землях, — але також ще й аґітувати серед Білорусинів і Литовців, щоби й вони не купували тих бондів наїзника на їх землю!

Памятайте, що польські позичкові бонди призначені на пролив крови народів, нападених Польщею, і на дальше їх поневолення!

Українці!

Переконуйте своїх товаришів Поляків, щоби не купували бондів польської позички на шляхотську заборчу війну!

Скажіть їм, що доки будуть робітники підпирати шляхту своїм грошем, доти вона буде над ними панувати.

Скажіть їм, що шляхта добровільно не уступить, але тільки під напором зорґанізованого робітництва.

Скажіть їм, що робітники заведуть народоправство тільки тоді, як шляхту зломлять.

ФІНАНСОВИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ.

Дня 10. мая 1920 р. нова Екзекутива Українського Народнього Комітету переняла від давної Екзекутиви в присутности контрольного комісаря д-ра С. Демидчука слідуючий фінансовий стан:

А. Чинний стан:

Парцеля: перебудований дім вартости		$32.471.59
Улядженнє дому і канцелярійні знаряди		1.610.62
Уділи Українсько-Американського Бюра		2.400.00
Готівка в банку:		
„Федерал Трост Ко. оф Нюарк, Н. Дж."	$ 64.40	
„Н. Й. Продюс Ексчендж Бенк"	989.26	1.053.66
„Ліберти Бондс"		50.00
„Морґедж Бондс"		400.00
Воєнні щадничі марки		95.00
Депозити: „Ню Йорк Мютуал Ґес Компани"		45.00
Друкарські машини і прилади		6.600.00
Американсько-Українське Бюро:		
Готівка в „Корн Ексчендж Бенк"		1.564.01
„Ліберти Бондс"		1.000.31
Разом		$47.290.29

Б. Довжний стан.

Інтабульовані довги („морґедж")	$10.500.00
Нот до плачення	885.00
Рахунки до вирівнання на загальну суму	4.240.50
Нарослий процент від довгів	107.00
Разом	$15.732.50
Остає народний маєток	$31.557.79
В тім є Фонд Українського Дня	23.881.15
Лишається маєток У. Н. Комітету	$7.676.64

Володимир Б. Лотоцький, голова У. Н. К.

Василь Левчик, касієр У. Н. К.

Провірив дня 10. мая, 1920

Др. С. Демидчук, за контрольну комісію.

УДАР ДЛЯ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ҐАЗЕТ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Нечуване подорожінне паперу для малих часописий.

Дня 18. с. м. скінчились переслухання перед комісією **промисловців в Сенаті у Вашінґтоні** в справі **дорожні ґазетного паперу.**

З переслухань вийшло, що фабрики паперу не виробляють тепер доволі ґазетного паперу з браку робітників, з причини подорожіння роботи і перевозу, і з огляду на невелику поплатність сього промислу із-за того, що значна його часть звязана контрактами для великих дневників і доставляє їм надмірні маси паперу по низкій ціні.

Перед війною, коли було доволі робітників в промислі лісовому й у фабриках паперу, а також перевіз був правильний, великі дневники платили за контрактами меньше ніж 2 центи за фунт ґазетного паперу. Тепер вони платять 5 центів, але на підвищці ціни не терплять видавці ґазет, бо вони підвисшили ціни ґазет, а промисловці, кажуть, не богато зискали з причини теперішньої великої дорожні.

Однак удар впав на малі ґазети в цілих Злучених Державах. Перед війною, коли було подостатком ґазетного паперу, промисловці давали їм папір без контракту по 2 центи і чверть за фунт. **Тепер же вони мусять платити 14 центів за фунт паперу, і то ще тяжко їм його дістати.** Значить, що як великі дневники, котрі зуживають міліони тон паперу, платять подвійну ціну в порівнанню з передвоєнною, **то малі ґазети платять шість разів більшу ціну.**

З малими ґазетами промисловці не хотять робити контрактів і через те вони є предметами страшного визиску зі сторони промисловців.

Найбільше на сьому терплять чужинецькі (форенерські) ґазети, бо вони всі є малі.

Перед комісією Сенату ставали оборонці малих ґазет і великих. Представники малих ґазет домаґались **уреґульовання цін паперу,** так щоби були справедливі ціни і для великих і для малих ґазет. Однак представники великих ґазет, котрі звичайно є співвласниками фабрик паперу, заявили, що справедливий поділ цін убє великі видавництва.

Тепер комісія Сенату має рішити. Можливо, що рішить в користь великих ґазет, бо вони верховодять в краю, але справедливість вимагає, аби стати по стороні справедливости, а не сильнійшого. Великі ґазети могли би легко обмежити скількість зуживаного ними паперу, **бо се є просто скандал, як вони марнують папір на недільні фунтові видання,** а тоді дали би змогу малим ґазетам дістати папір трохи дешевше.

Инакше великі ґазети будуть далі в каригідний спосіб нищити папір, а малі ґазети мусять падати.

Вже тепер заповідають, що як не прийде до реґуляції цін паперу, то тисячі малих ґазет, особливо чужинецьких, перестане виходити.

Можливо, що промисловці і мають на меті знищити форенерські ґазети, але се був би дуже лихий і глупий плян, бо чужинецькі ґазети, окрім деяких незначних загонистих свистків, сповняють велику культурну місію серед нового елементу в Америці, що приносить сюди свою працю і дає нові основи для будови великої американської республіки.

Сього удару, який завдають чужинецьким виданням американські промисловці, вони не видержать, але нехай вони знають, що се удар в культурне життє значної части народу тої республіки, удар, який не є почином до поступу, але до застою, бо руйнує ту культуру і те життє, яке творить переходову стадію в переході іміґрації до культурного життя цілої американської нації.

Наша часопись „Свобода" вже також болючо відчуває сей удар. Сьогодня, після теперішніх цін ґазетного паперу, видавництво „Свободи" мусіло би річно платити 45 до 50 тисяч долярів за самий папір. Се, розуміється, є понад сили нашого видавництва, і як не буде реґуляції цін ґазетного паперу, то видавництво мусить думати над реформами, аби удержатись серед тої страшної і дійсно катастрофальної дорожні.

НЕ ЖДИ.

Поглянь, який принадний сей століт-
[ній гай,
Листки шепочуть там казки,
В ночі тремтять над ним зірки,
В піснях і радощах щасливе серце
[вкрай!...

Поля в квітках, сади у шатах, наче рай,
Вверху пливуть узори хмар,
Усюди повно дивних чар...
Який хороший ти, мій рідний, любий
[край!...

А в тім раю несеться рев численних
[зграй
Гиєн... А люд в терпіннях жде...
Скажи, коли-ж твій час прийде,
Забутий богом і людьми проклятий
[край!!...

Ол. Неприцький-Грановський.

Mancos, Colo.

КОНТРОЛЯ ДІЯЛЬНОСТИ ЕКЗЕКУТИВИ У. Н. КОМІТЕТУ

за час від 1. січня до 31. квітня 1920 року.

В днях 4. і 5. мая 1920 перепровадив контрольний комісар, вибраний Зїздом У. Н. Комітету дня 16. січня 1920, контролю книг і діловодства Екзекутиви У. Н. К. Його звіт є слідуючий:

А. ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ.

Стан:

Стверджено згідно з фактом, що дім під ч. 30 при семій улиці в Ню Йорку єсть правною і виключною власностю Українського Народнього Комітету.

Книги Екзекутиви, котрі відносяться до фінансового діловодства У. Н. К., провадженні вміло і старанно.

Переховуються пильно залучники на приходи й розходи.

Найбільше видатків зроблено на аґітацію за українською справою. Тут зачисляються видатки звязані з приготуваннєм до публікації книжок. Під рубрикою „поблисіти" поміщені також видатки на удержаннє пресового бюра в Ню Йорку і Вашінґтоні, кошти делеґацій до Вашінґтону і до инших місцевостий; висиланнє референтів до ріжних міст Америки на аґітацію між Американців неукраїнського походження і до Українців.

Друга велика позиція ,се адміністраційні кошти. В ту рубрику зачислено платні персоналу, кошти переписки і телеґрами і кошти орґанізації поодиноких відділів — місцевих Українських Народніх Комітетів.

Книги в головній канцелярії провадить п. Іван Добрянський.

Критика.

Екзекутива не постаралася оголосити деякі важні факти, які були би спричинили меньше шкоди орґанізації К. Н. Комітету, коли би були звісні загалови. Так на приклад не подано до прилюдної відомости, що всі жертви і датки, присилані людьми, були все квітовані яко датки на **„Фонд оборони Галичини"** і тому зовсім слушно ті фонди могли і повинні були бути ужиті на політичні цілі. Щойно останними часами почали напливати датки на **Запомоговий Фонд,** котрий записується окремо в книгах.

Екзекутива повинна була пояснити загалови, що в приходах і розходах находяться чисто рахункові позиції, котрі не збільшали зовсім доходу орґанізації. Так на приклад Екзекутива покривала видатки деяких місцевих Комітетів, не дістаючи навіть гроший до своєї каси, лише записувала се в своїх книгах. Через те збільшилася рубрика приходів і розходів до значної висоти, а сего чіпаються вороги Українського Народнього Комітету.

Бажаннє:

На будуче треба видавати хоч раз в місяць обіжник до місцевих У. Н. Комітетів і до членів Ширшої Управи У. Н. К. і в тих обіжниках подавати звіт з діяльности Екзекутиви.

Б. АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО („Ексчендж").

Стан:

Ділові книги проваджені дуже точно і старанно; робиться підручні рахункові зіставлення кождого дня, а се вказує на совісну господарку. Загалом діловодство розумне і проваджене так, що кождої хвилі мож дати виясненнє про полагодженнє кождої справи. Одержані гроші до пересилки відсилається безпроволочно. Старанно збережені документи („варранти") на кождий прихід і розхід.

Книги касові провадить панна Ольга Кирчів.

Український Народній Комітет посідає 96 уділів (по $25 кождий) Американсько-Українського Бюра, єсть отже повним властителем сеї інституції.

Критика:

Екзекутива У. Н. К. не оголосила до сеї пори контракту купна і продажі Бюра, а тимчасом сей контракт зовсім ясно вказує, що Бюро єсть правною власностю У. Н. К., отже народньою інституцією.

В. ДРУКАРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ.

Стан:

Стверджено, що друкарня єсть цілковитою власностю Українського Народнього Комітету.

Управитель (менаджер) друкарні, п. О. Косовий, провадив записки на окремих картках і робив зіставлення кождого місяця. З тих зіставлень показується, що друкарня мала малий чистий дохід, одначе оплачувалася. Друкарня працювала слабо, бо щойно порядкувалася, а кромі сего не було робітників і відповідних машин; машини закуплено щойно недавно.

Бажаннє:

Треба справити до друкарні електричний мотор, наймити робітників і зробити з друкарні дійсну інституцію, яка стане не лише важним помічним чинником в роботі У. Н. К., але принесе також користь усій українській еміґрації в Америці.

Кінцева увага.

З огляду на такі важні галузи діяльности і підприємства У. Н. К., являється вказаним приділити одного совісного інтеліґентного чоловіка, який взяв би під нагляд всі інституції, що належать до У. Н. К.

Єсть пожаданим і вказаним оголосити фінансовий стан Українського Народнього Комітету при перенятю його новою Екзекутивою.

Ню Йорк, 7. мая 1920.

Др. Семен Демидчук, за Контр. Ком. У. Н. К.

МАКСИМ ҐОРКІЙ ПРО САВЕТСЬКУ РОСІЮ.

В паризькій ґазеті „Ль Іманіте" подає Ґоркий такі помічення про саветську Росію:

Народ стратив терпеливість. Довго мовчав, довго зносив всі муки життя. Сьогодня вже не може. А одначе кінець тих терпінь ще далекий. Щиро кажучи: чим иншим міг зробитися народ серед тих умовин, як не диким звіром? Що зроблено, щоби було инакше? Ціле життя ви відберали йому всю його працю, останню кромку хліба, не догадуючись навіть, яку кривду заподієте. Ніколи не ставили собі питання: хто вас кормить, яка сила вас піддержує? Люксусовими строями викликували заздрість убогих і нещасливих. Устроювали пири, в яких не брали участи обрабовані з прав, і хотілиб, щоби вони вам дякували? Ваші пісні, ваша музика не могла мати впливу на голодних людий.

Ваша панижуюча поблажливість у відносинах до мужика не могла викликати в ньому пошани до вас. Щож ви зробили для нього? Чи працювати над тим, щоби змягчити його серце? Ні! Ви зробили його твердим. Чи старалися просвітити його? Де там, не прийшло вам се до голови.

Хам був для вас робучим волом, не признавали в ньому чоловіка. Щож дивного, що збився для вас диким звірем?

Побитий чоловік муситься пімстити скорше чи пізнійше. Чоловік, для котрого не було милосердя, не може милосердитися. Се ясне і справедливе. Як можете шукати милосердя в серцю, в якому посіяли тільки пімсту?

В Києві товпа викинула через вікно його мешкання відомого купця Бродзкого. Так само викинуто ґувернантку. Пощадили тільки канарка з кліткою. В серцях шаліючої товпи найшлося спочуття для пташини. Одначе не для чоловіка, який не заслужив на нього.

В сьому ціла траґедія! Тепер на вас черга статись гідними спочуття. Надійшов час покути. Прецінь у нас досі сікли людий нагайками, держали у тюрмах до смерти; для забави ломано жебра, знущанося над людьми безгранично, доводячи нещасних до божевілля. Наш народ виховуваний пястуком, різками та нагайками, мягкого серця мати не може. В країні, де так довго лютувала самоволя, не легко довести до побіди права.

Годі вимагати справедливости від того, хто її не знав.

Люде розвивалися і росло почуття особистого достоїнства, одначе трактовано їх по старому як невільників.

І добачували в них тільки звірів. Народ мучено, тому тепер мучить, кождий, хто лиш має яку власть. Сьогодня, коли царат і капіталізм дали країні революцію, розбурхалися всі темні сили мас і всьо, що було на протязі віків переслідуване, виплинуло тепер на верх і грозить всім пімстою.

(З львів

СВОЯ ДЕРЖАВА.

(З львівського українського тижневника „Правда").

Учені люде прийшли вже давно до того переконання, що кождий нарід може вповні розвиватися тільки у своїй власній державі. Чужа держава, хочби й найліпша, не дасть того, що своя власна. Звідси ті тяжкі, криваві, довгі війни ріжних народів за свою рідну державну хату. Отже наш Тарас Шевченко висказав сю думку ясно й коротко: „В своїй хаті своя правда і сила і воля".

І зовсім слушно. Щоби далеко не шукати за приміром, возьмім хочби Поляків з Познанщини. Їм жилося там під Німцем незгірше. Німці навчили їх европейської культури, навчили їх добре господарити, навчили їх промислу, торговлі, орґанізації, чесного життя, одним словом, зробили з них Всюди тепер коло нас злодійства, надужиття, ласкарство і дорожнеча. В Познанщині того нема. Там і про злодіїв не чути, там нема ніяких надужить, там ціни товарів в порівнанню з нашими дуже низькі. Ось що зробили з познанських Поляків культурні Німці.

А помимо того познанські Поляки не були Німцем вдоволені. Вони не переставали мріяти про скиненнє з себе німецької влади, про основання своєї власної держави.

Чомуж се так? А ось тому, що чужа держава, хочби й найліпша, ніколи не заступить своєї власної держави. Держімся дальше приміру Познанщини. Хоч як не зле було познанським Полякам під Німцем, так все таки були там Поляки не рідними дітьми, а сиротами. Німці старалися ослабити, а дальше й знищити познанських Поляків тим, що ухвалювали ріжні кольонізаційні закони. Німецька державама давала на легкі сплати своїм німецьким горожанам великі гроші, за які вони викуповували польську землю від польських власників і заселювали її Німцями. Таким чином польський край ставав німецьким. Німець набував землю, а польський рільник мусів або йти на панщину, на службу до Німця, або виїзджати до Америки. Иншого виходу не було. Так своя власна держава не зробить ніколи з рільником. Рільники се найважнійша верства кождого народу. Кожда своя держава старається дуже о рільників-хліборобів, опікується ними, хоче, щоби їм було як найліпше, щоби вони добре малися, щоби були вдоволені. Противно, чужа держава старається винищити не своїх рільників, старається їх викинути з їх ріли, з їх батьківщини, зрошеної кровю і потом дідів і прадідів, а на їх місце спровадити своїх власних рільників.

Так отже в своїй власній державі заінтересовані найбільше рільники-хлібороби. Темними й нетямущими треба для того назвати тих рільників, котрі кажуть: „Нам байдуже, хто над нами пануватиме, свої чи чужі пани". Ой се не байдуже! Хто розуміє річ, сей не може так сказати.

Та на сім не конець. З своєю державою ідуть в парі свої урядники, свої уряди, своя школа, свої всякі власти, свої люде, своє війско, все своє. Що значать не свої урядники, не свої уряди, не своє війско, не свої хочби жандарми, зазнали ми аж надто доскульно останними літами та часами. Чи пр. свої люде зробилиби з нами те, що робили з нами чужі люде в 1914 р.?

Або возьмім таке. Годі лишатись усім селянським дітям на ріли. Деяки з них мусять іти до ремесла, до шкіл на науку. Чи чужа держава стараписьме про такі діти? Чи вона спомагатиме їх ріжними стипендіями, бурсами, чи основуватиме відповідні для них школи, у відповідних місцях? Ніколи!

Щонебудь зачепимо — на кождім кроці мусимо побачити величезну ріжницю між своєю державою і чужою. Своя держава се мати — а чужа се мачуха.

Длятого кождий нарід, коли хоче жити, коли не хоче бути рабом-невільником других народів, мусить дбати усіми силами про свою власну державу. Нехай здобуттє сеї держави коштує й може крови, то все таки воно оплатиться, як вже не для теперішности, то для будучности, для наших дітий і внуків.

ШПИХЛІР ЕВРОПИ.

(З Українського Пресового Бюра в Газі, в Голяндії).

Професор І. Ф. Нірмеєр, добрий знавець України, помістив у великому амстердамському антантофільському щоденнику „Ді Телеграф" з 24. березня с. р., статтю під заголовком „Чи має ще Европа шпихлір", яку отсе подаємо в перекладі на українську мову:

Чи має ще Европа Шпихлір?

Як Есквит пояснив сими днями, загрожує серіозна небезпека дефіциту збіжа на світовому ринку. Великі американські країни, які займаютьс продукцією збіжа, — Канада, Злучені Держави, Арґентина — правдоподібно всі разом експортувати-муть меньше від їх середнього експорту. Не дивно, що через се хотять дістати із Східної Европи все, що можливо. Меньших доставців: Угорщину, Румунію, Болгарію — можна при сьому виключити. Ще буде добре, коли сі країни, які звичайно перед війною мали гарні лишки, зможуть прогодувати самих себе.

Залишається ще великий сфінкс — Росія. Як тільки стало відомо, що Анґлія має намір навязати торговельні зносини із саветською Росією, з ріжних боків було попереджено, що не треба думати, що в Росії можна буде дістати богато збіжа. Се, безумовно, відноситься до місць, які заняті саветською владою, з чим погодилися навіть ріжні їх лїдери. Саветська Росія зможе експортувати лен, коноплі, може ще й сіль, але спис сих продуктів не буде великий.

Велика недостача робітничих сил, інструментів, насіння і штучного удобрення настільки знищила продукція збіжа в Росії, що ще за часів війни був дефіцит (недобір). І тепер не поліпшились відносини.

Другим питанням є: Як стоїть справа на Україні, в південно-західній частині бувшої російської держави. Большевики, правдоподібно, скажуть, що й Україна, по більшій части, занята їх арміями; але в тому, чи се правда, можна сумніватись. **Більшість великих міст під їх владою, але мабуть на селах їх влада далеко не сягає. В містах ціни на хліб з тої пори, як вони заняті большевиками, різко піднеслися, бо селяни України настроені проти большевиків і не постачають більше збіжа.** Провадяться реквізиції, але тільки здовж зелізниць, які, крім того, ще по части зруйновані. Згідно з відомостями, які не здаються неправдивими, на Україні ще мусять бути великі запаси збіжа. Південний захід Росії все був великою округою експорту збіжа. В останні роки перед війною розташовані там 9 російських ґуберній. вивозили 44% російського збіжа, хоч сі ґуберніі займають всього одну шесту площі всієї европейської Росії. Крім того Европа має недостачу і в цукрі. Україна була країною великої бурякової культури старої Росії і поставляла майже не весь цукровий експорт. Треба гадати, що й цукру можна буде дістати на Вкраїні. Коли почнуть ввозити хліборобські машини та инші потреби до російських країн, то південний захід, перш за все, стане на ноги, завдяки його великій плодовитости і його доброго клімату і, позаяк він розположений безпосередно при портах Чорного моря. З Балтійського моря треба богато далі вглиб ввозити, аби дійти до округів, які експортують збіже. Се все нагадує, що положеннє на Україні з певностю заслугує близшого обслідування. Через се буде бажаним, аби Рада Ліґи Народів, коли вона буде виконувати свій чудовий плян посилки комісії для обстудійовання в Росію, вжила заходів, аби комісія попала також і на Україну. Але як можна красше попасти в українські села, се ще треба детально обслідувати.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЄ НА БУКОВИНІ.

Під сим заголовком помістив „Голос Буковини" допись якогось Ромуна, в якій він забирає слово проти статті поміщеної в „Волі Народа" ч. 8. під заголовком „Школа на Чехах". І надіється, що „певно отворяться всім тим очи, котрі думають, що Українцям в Ромунії поводиться як найгірше" і додає „що одна Ромунія є найтолерантнійшим краєм в національних справах".

„Голос Буковини" каже, що лише кілька шкіл які були за Австрії українськими, зромунщено, і що се нічо, бо сі села вернулися до своєї се-б то ромунської нації. Отже ми хочемо на основі статистичних дат з перед війни навести тих кілька сіл і то на сей раз лише з 5 полудневих повітів, де всі українські школи знесено:

Повіт і громада	Число клас	Число українців	Рік заснов. школи
Ґураґумора			
Ґліт	1	62	1885
Качика	2	78	1816
Солонець	1	118	1870
Кімполюнґ			
Арджел	1	48	1891
Беня	1	60	1903
Бразя	2	107	1873
Бразя Лісова	1	56	1908
Чумурна	1	44	1901
Джемине	1	62	1873
Кирлибаба	1	73	1874
Рашка	1	53	1893
Руська Молд.	4	243	1873
Руспебоул	2	141	1871
Сучава			
Гатна	5	309	1858
Мерицея	1	67	1902
Радівці			
Ізвор	2	104	..
Милишівці	5	192	1860
Молдава	2	121	1873
Садів	2	110	1902
Шипіт	2	126	1862
Селетин	3	361	1883
Серет			
Балківці	4	241	1882
Ґербівці	3	127	1900
Глібока	9	519	1882
Каменка	5	163	1856
Кіндешти	2	120	1883
Мигучени	2	134	..
Неґостина	5	190	..
Рогожешти	4	176	1880
Цербівці	4	250	1882
Серет хлоп.	3	145	1775
Серет дівч.	3	83	..
Слоб. Берлинці	1	46	1991
Стирче	2	85	1884
Санівці Дол.	4	178	1885
Гарашани	4	182	1882
Зашківці н. С.	2	106	1901
Зовчинці	4	176	1875
38 шкіл	102	6.556	

УКРАЇНСЬКА СПРАВА В ФРАНЦУСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

(Кореспонденція Українського Інформаційного Бюра в Парижі).

Промова французького посла Гаяр-Банселя на засіданню Палати Депутатів в Парижі дня 27. березня (марта), 1920, в справі незалежности України.

Панове! Я мав вже честь торкатись на сій трибуні справи, яка зве мене сюди нині, і прохаю вибачення, що являюсь з цею на трибуні ще раз, потім як наші товариші п.п. Барту і Кашен торкались мимоходом в своїх проречистих промовах. По деяких ваганнях я рішився вернутись до неї, в пересвідченню, що вона має перворядну вагу з огляду на вирішування російського питання і впливу, який Німеччина силкується невпинно здобути в Росії. П. Барту, приймаючи як факт те, що колись приналежні до Росії народи згодились нарешті на порозуміння з савєтами, хотів здається, висловити бажання, щоби ми зробили тежсаме. Та чи порозуміння сих народів з савєтами є безумовною правдою. Можливо, що воно є частково. Не гадаю, щоб було повне. Зрештою, п. Барту сам пригадав нам відповідь Президента Міністрів на питання щодо вартости звісток, які він одержує з Росії: „Ми маємо богато інформацій, се правда; та чи вони точні — се инша справа". Випадок захотів, що в тойсамий вечір по інтерпеляції п. Барту, коли я вернувся до дому, погляд мій зупинився на кількох рядках часописи „Інформасіон" і я прочитав на першій сторінці: „Большевицька офензива проти Польщі". А на Польщу вказували як на одну з тих, що почала переговори з Росією. Далі: „Лондон, 25. березня. Звістки з польського фронту потверджують вагу офензиви розпочатої большевиками..." По сій телеграмі є перечислена подрібно величина червоної армії виставленої проти Польщі, а кореспондент „Таймса", від якого йде отся інформація, додає осьсо: „У військових колах Антанти панує погляд, що польська армія є вспілі спинити большевицький наступ". Навіть в нинішніх ранкових часописях можна найти слідуючу інформацію: „Офензива продовжується на цілому польському фронті. Завзяті бої йдуть на Поділю і на Волині задля залізничих шляхів і головних ліній комунікацій. Польські війска вдержуються на своїх давних позиціях і відбивають большевицькі атаки з великими втратами для наступаючих. На Поділю, Поляки перейшли в сильний противнаступ... Від сього моменту Поляки не мають чого лякатись дальшого розвитку наступу, який большевики продовжують із завзяттєм на українському фронті".

Кілька днів тому подібну інформацію подали часописі щодо Фінляндії. Врешті, у телеграмі, пересланій з Букарешту, представнику української Делегації в Парижі, читаємо осьсо:

„Останні звістки вказують, що одна частина українських військ під командою Омеляновича-Павленка зачала наступ проти Жмеринки і що друга частина йде на Могилів. Амуніція, гармати й одіж армії Павленка походять з запасів добровольчої армії, яка на правому березі знаходиться в стані повного розкладу... Кілька відділів добровольчої армії, було розброєних нашим військом. Деякі просто перейшли на наш бік... Взагалі большевики на Україні мають у своїх руках лишень великі залізничі лінії, не маючи сміливости віддалитись від них, такcамо як і з великих міст, які вони вживають яко підставу для своїх узброєних походів на села, щоб одержати від селян збіже і пашу".

Навіть нині вранці телеграма з Берна, з датою 26. березня с. р., повідомляє про вхід українських військ до Одеси і звертає увагу на два важливі епізоди в боротьбі з большевиками: на енергійну діяльність національної Ради в Києві і на повстанне селян на Полтавщині і Катеринославщині. Як бачите, що і на півночі і в Фінляндії, і в Польщі і на Україні, далеко ще до кінця боротьби, т. зв. народів чужоземців проти большевиків. З сього неначеби виходить, що становище не таке просте і таке ясне як се засовував п. Барту, і що маємо право глядіти на нього трохи инакше.

Та чи мир наближається чи ні, чи на території давньої російської імперії, або ні, — сі факти не зміняють ні в чому ваги міркувань, з якими зважуюсь виступити перед Палатою. Хочаби мир навіть був підписаний, то він полишається хитким, позаяк савєти є у великій частині твором Німеччини, мають зовсім такусаму умовість, а ми знаємо німецьку умовість щодо підписаних договорів. (Оплески на правиці).

Ми знаємо також, що савєти — а на се дам вам доказ документом, який маю в руці, — передбачують вже перспективу енергійного продовжування своєї пропаганди в Европі. Дозвольте мені прочитати кілька рядків з листа, який щойно прийшов з Росії, з максималітичного бюра пропаганди зверненого до комуністично-інтернаціональної французької групи в Женеві:

„Рішенне Найвищої Ради" — так кажуть савєти, щоб почати торговельні зносини із савєтами, треба вважати явищем первоврядної ваги, коли мати на увазі інтернаціональну революційну пропаганду. Савєтський Уряд, який вже від довшого часу передбачував сю диплломатичну перемогу як невідхильний наслідок великої військової перемоги червоної армії на всіх фронтах, вжив відповідних заходів. Вироблено плян пропаганди, і коли тільки повернуться нормальні зносини з европейськими народами, які знаходяться в залежности від держав Антанти, московський уряд мати-ме змогу субвенціонувати і помагати в організації кождої діяльности, що зможе справді піддержувати програму, ясно зарисовану численними конгресами Третього Інтернаціоналу. Негайно по одержанню сього повідомлення (яке має полишитись тайним) треба буде необхідно назначити спеціяльних агентів, які мати-муть за завдання зміцнювати революційну пропаганду, і яким фінансові засоби видавати-муться яко мога швидше, наскільки се буде лишень можливо, під покришкою комерційних підприємств. (Заворушенне).

Шарль Бернар: Се гарні особи!

Гаяр Бансель: Саме недавно один з наших товаришів потвердив з сього боку правдивість і щирість сього обіжника. Наш старий товариш п. Шарль Бенуа, повернувшись з Гаги, сказав нам, що Голяндію, а головно Амстердам, вибрали максималісти яко центр савєтської пропаганди в Европі, і що ніколи ще на голяндськім базарі не було такої скількости діямантів. Не треба мабуть казати, що нині діяманти се гроші, а навіть красще як гроші.

Приступаю до питання, яке є метою моєї інтерпеляції. Незалежно від того, кажу ще раз, чи в Росії війна буде продовжуватись, чи мир вже є близький. Хочу спитатись п. Президента Ради Міністрів, яку саме політику він гадає вести відносно країв т. зв. чужоземців і зазначу, як я розумію сю політику. Доси ся політика була пасивна і я жалкую сього. Коли дивлюсь на північ і південь, бачу ріжноманітні народи, так щодо ширини їх територій, як і щодо ваги їх політичної ролі, але й одні і другі грали важну ролю в подіях останніх років і таким чином зробили великі послуги союзникам і які тепер можуть покликуватись на право, записане в мировому трактаті, що всі народи мають право на самовизначенне. Вони оголосили свою незалежність і домагаються її заховати. Вони домагаються її признання від Словаків. І тепер, коли Англія й Італія не нехтують сими країнами; ми ставимось до деяких з них з надто великою стриманностю, навіть не дивлячись на незвичайно важливі заходи з їх боку, ведемо політику пересадно-стриману... Маю на се доказ одного з представників наших на чужині, який сказав до одного з кореспондентів: „Становище, яке займали до нині, чи то супроти Росіян противобольшевицьких, чи то супроти країн відірваних від давньої Росії, є неймовірно безладне. Дозволили на те, щоб Денікін суворо картав Українців... І тепер, коли сі країни нам стільки допомогли і коли вони бились настільки, що вибившись із сил, вони найшли можливим почати переговори зі своїми ворогами, які їх давили з усіх боків, — чи є се причина, щоб лишити їх власній долі? Хиба се є мотив їх покинути? Хиба ми будемо спокійно глядіти як вони загублять свою незалежність і національність, важко і дорого завойовані, щоб знов зробитись тим, чого вони так лякаються — провінціями великої штучно зєднаної імперії? Таке залишенне їх було-б з нашого боку недостойним Франції і рівнялось би непризнанню принципу, встановленого Мировою Конференцією щодо права народів: вільно самовизначуватись. Ми тепер, вправді, находимось перед становищем, яке вимагає правдивого і розумного прикладення принципу національности. Сей принцип не в тому, щоб згрупувати під владою одної могутньої централізованої держави юрбу малих народів, які хочуть лишатись вільними, але навпаки, в тому, щоб закріпити і підтримати їх незалежність. (Оплески на право і в центрі). Політика, до якої хочу вас переконати, Панове, лежала-б не в тому, щоб дати сим країнам військову поміч, але в моральній допомозі через признанне їх автономій, а така політика є згідна з інтересами Франції. Вона дала-б нам можливість одержати важні економічні користи, подібні до тих, які вже одержали Англія й Італія, і яких ми позбавлені тому, що ми и еробили таксамо як наші Союзники, які вже придбали сі користи... (Промовець зупиняється на політиці Англії на Литві).

Те, що я сказав відносно балтійських провінцій, я вже казав і повторюю ще раз відносно України. Я домагався вже два місяці тому, признання України як незалежної держави і налягаю на сьому ще сьогодня. Признаюсь, що не можу зрозуміти стриманности Уряду в сій справі і дивуюсь, що він не користується нагодою, щоб розвинути і зміцнити сим засобом наш вплив в сій країні, де тільки на нас чекають. Я тим здивований ще більше, що погляди прихильні до признання України вже давно доходять до Вас, Пане Президенте Міністрів, від людий на таких становищах, що вони можуть знати справжню ситуацію, а иноді навіть від Ваших агентів. Я маю тут певну скількість таких записок. Ось одна, послана з Берліна в маю, 1919, одним з наших кореспондентів, і тим більше цікава, що автор її зовсім не симпатизує Українцям. Звідомленне починається заміткою, що: „коли Українці не франкофіли, то вони у всякому разі не є франкофоби". І підкресливши необхідність поновлення зносин з Україною, він додає: „не вважаючи на потрачений час і огірчення, викликане помилками деяких французьких агентів; не вважаючи на розвиток большевизму, можливо, що ще можнаб вести на Україні корисну діяльність", і він зазначує умови сієї діяльности: „признати бодай фактично незалежність України і заявити, що коли не буде можливим утворити російську федеративну республіку, то Україна буде признана офіціяльно. Нарешті, пошліть до України негайно французьку місію військову і цивільну". Я маю другу ноту пізнійшу, з вересня, 1919: „Довше неможливо, каже автор ноти, ігнорувати національности, які хочуть жити і користуватись свободою по невільництві, республікою по деспотизмі. Неможливо зупинити такий потік. Українці мають з нами спільні змагання. Їх республіканський ідеал є настільки старий як і їх національне життє і протягає свої коріння по всій їх історії". Дозвольте мені згадати тут літературний спомин дорогий чимало кому з помі жвас, і вказати, що Поль Деруле освідчував саме українську самостійність у своїй великій трагедії „Гетьман". (Оплески). Я маю ще пізнійшу ноту з 4. січня 1920 р., від одного з наших агентів в Румунії: „Петлюра знаходиться у Варшаві, де його добре приймають. Він зорганізував Український Уряд і має його перенести до Каменця, де повиває прапор незалежної України. Довкола нього зберуться банди повстанців, які чекають на регулярну армію, що має йому приготовити Варшава. І Варшава передасть тоді всю владу Петлюрі, наперед впевнившись щодо істновання незалежної держави, яка перестає бути небезпечним сусідом". Я мушу сказати, що все се зреалізовано. Петлюра є сьогодня на чолі своєї армії на Україні і він безумовно відданий Франції. Наконець я мушу пригадати п. генерала Масене справозданне, яке п. Голова Ради міністрів дозволив зробити перед комісією закордонних справ. На одному з засідань в перших днях березня він здав нам справу з приміток, які він зробив за часи його довгого перебування у Варшаві. Він доклав нам, що два супроважаючі його старшини переїздячи через Німеччину до Варшави, чули від німецьких офіцирів, які заявляли вітверто, що вони рахують незабаром знову забрати Польщу і вважають її тільки тимчасово відділеною. В Варшаві, генерал Масене отримав зміст листа, який Людендорф писав до одної важної особи: „Треба заходитись коло Японії і Росії, щоб з ними приготовлятись до завойовання світа". Ось які були мрії Людендорфа, мрії якими була завсіди захоплена велика більшість Німців. Щоб розбити сі наміри, казав генерал Масене, треба протиставити большевицькій Росії — бльок альоженів (сумежних народів), тим більш, що зєднана Росія буде завсіди германофільська, незалежно від сього, ким її єдність буде скріплена. І підкресливши щирі зносини, які встановилися між офіцирами і жовнярами французькими і українськими, він зробив увагу, які я тут коротко передаю: Українці є проти-царисти і проти-большевики; вони є демократи. Се є дуже добрі жовніри, які хочуть битись за незалежність своєї країни, проти большевиків і проти Німців. Треба спішитись з признанням України, треба їй допомогти; повернути її полонених, затриманих в ріжних країнах Европи, а саме в Болгарії і Італії. І її відбудована армія швидко вижене большевиків. Ви знаєте, Панове, я Вам се сказав з початку своїх заміток, що се діло вже почалось: большевиків вже прогнано з Одеси. Се-ж саме буде і по всій Україні, лиш треба, щоб Українцям допомогти, а се не буде без користи — вони нам постачать силу збіжа і сирівців, яких ми доконче потребуємо: хліб, худобу, вовну, шкіру, цукор і богато дечого иншого. Генерал Масене додав: „Поляки, щоб зміцнити свою оборону, щоб запевнити тил своїм арміям, потребують Українців". Щоб зрозуміти сі замітки, досить поглянути на мапу. Видко, що Поляки можуть бути загрожені з півдня і що вони ризикують навіть, коли їх армії будуть переможними напереді. Перш усього зовсім дивне те, що коли весь світ хоче захопити Україну, ми вагаємось взяти руку, яку вона нам простягає. Що весь світ хотів захопити Україну се є незаперечна правда. В 1918 Німці прийшли туди і там засіли бо вони дивились на неї як на свою „споживчу крамницю" — ось таким терміном вони називали її. По Німцях прийшли большевики, бо Українці вигнали Німців. Вони хоробро бились проти них: 35 до 40.000 Німців впало під ударами українських селян, які захищали свої жнива перед напізниками. Вони таким чином дали нам в той час посередну допомогу, яка зовсім не була для нас зайвою. (Оплески). Як тільки Німців прогнано, явились большевики. Українці, хоч і знеможені боротьбою з Німцями, всетаки ще бились. І вони відкинули сього нового ворога, коли Денікін рішив кинути свій наступ на Москву і повернутись проти них. Виснажені сією боротьбою, яку вони мусіли вести по черзі з Німцями, з большевиками і добровольцями Денікіна, Українці, не маючи змоги битись, відступали, але ні трохи не зневохочені. Відступивши перед силою, вони підіймаються і починають ступати на шлях перемоги. Вже, в чимало місцях побили большевиків. Вони хочуть знов заняти свою країну, і треба швидко дати їм моральну допомогу, якої вони сподіваються від нас, признати самостійність їх країни і післати їм сі цивільні і військові місії, як вони радо зустрінуть; одіж, обув, амуніцію, ліки яких вони домагаються і що стане їм великою допомогою.

П. Люї Перроляз: Чи дозволите мені, мій дорогій товаришу зробити одну увагу?

П. Гаяр-Бансель: Дуже радо!

П. Л. Перроляз: Ви щойно казали, що Україна є цікавою країною для нас Французів. Вона справді має особливе значінне не тільки задля матеріяльних засобів, як країна збіжа, цукру і нафти, але також і се головне, задля деякого морального споріднення з Францією. Між українською душою і московською істнує прірва; в українській літературі чути подих мягкоти, а перш усього почування свободи. Звертаю Вашу увагу на факт, що в сій країні є чимало французьких споминів. Давно вже одно з її міст, славне потім, було засноване французьким генералом Рібасом, збудоване французьким інжиніром Воляном, а що важнійше прикрашено сим великим Французом, який називається Рішеліє і який в 1818 році завдяки дружбі з царем Александром і був покликаний до Франції як перший визволитель її території. Ось чому я зважуюсь прохати не тільки Президента Міністрів — я знаю, що він не любить вмішуватись у внутрішню політику инших країн — а також Міністра Освіти, щоб поширив в сій країні французький вплив. Ми не трубимо про сей вплив на всі сторони, одначе французька культура має свою вартість; на неї складається ширина поглядів і великосердє. До нас звертаються всі. Ми бажаємо, щоб французький уряд працював для поширення сієї культури не тільки поміж братніми народами Еспанією і Італією, а також в нових країнах центральної Европи, Балканських і на цілому світі. (Дуже добре, дуже добре). Я висловлюю бажанне, щоб зробили щось в сьому напрямку для України; ся країна терпіла, вона ще терпить і коли вона в хвилі зневіри могла сказати, що Бог є занадто високо, дозвольте їй надіятись, що Франція не є занадто далеко. (Оплески).

П. Гаяр-Бансель: Я дякую п. Перролязови за допомогу, яку він мені зробив в захисті тези, яку я маю честь підтримувати. Я зупиняюсь на сих увагах і обстоюю перед Головою Ради Міністрів, щоб він зробив все можливе і дістав з України збіжа, яке вона ще має. В підкомісії російських справ докладчики заявляли, що жнива за два минулі роки особливо останній, є незвичайно богаті, що більшість сього хліба є ще в українських селян і що нам тільки лишається тільки порозумітись з сією країною, щоб се збіже було передано в наше розпорядженне. Зважте, що замісць того, щоб тратити на розміні гроший, ми придбаємо, і се було-би, розуміється, результат великого значіння. Се торкається і етільки збіжа, але і цукру, шкіри і всячини, не кажучи про мінеральні богатства, які зможемо знайти на Україні, але при одній умові — признанню її самостійности. „Зверніть увагу на те, пишеться українським представником в Букарешті в ноті, надісланій до Парижа — зверніть увагу, що вивозити можна хиба з України, і що коли нас не признають, ми не дамо дозволу на вивіз". Тому я домагаюсь, пане Президенте, щоб Ви задовольнили бажання, з якими я до Вас звертаюсь, і які є підтримані, як Ви се бачите, великими авторитетами. Я назвав п. генерала Масене. Я не назвав инших осіб, яких свідоцтва я приводив, але і вони є також важні. Додаю, що треба взятись швидко за діло. Дійсно, Німці, які втратили Україну в 1918 р. надіються її знову завоювати, коли не зброєю то інтригами. Вони тільки чекають на оголошенне упадку Петлюри, щоб йому протиставити свою людину, яка зробить те, що Скоропадський в 1918 р. Тоді, коли отсей служив німецьким інтересам проти французьких інтересів, наші очі були заплющені і ми не розібрали гри, яку грали перед нами і через се ми жорстоко терпіли. Тепер же нас попереджають. Німці оголосили свої наміри. Я маю тексти. Я стримаюсь від їх читання, щоб не перетягати промови. Але не можна сумніватись, що Німці своїми інтригами готовлять занепад Петлюри, який настільки є популярний між своїми земляками, наскільки відданий Франції. Ось чому я обстоюю, щоб П. Голова Ради не гаяв часу щодо признання України в імени Французького Уряду і таким чином дав їй моральну допомогу, на яку вона від нас чекає. (Оплески). Я знаю, що ви маєте клопоти з приводу Росії. Ховай мене Боже казати щонебудь проти Росії. Навіть по всьому її горю, по покиненню нею нашої справи в найважнійший момент нашої історії, ми не можемо забути, що на протязі перших років війни, вона нам принесла велику, безмежну послугу. Хто нам її дав. Ми повинні признати: се царський уряд. Ви знаєте болючий конець сього нещасливого монарха, перед яким я клонюся з пошаною. Але я думаю, що царизм вже пережився в Росії. Ми не маємо чого займатись царським урядом, але тільки російським народом: треба бачити те, чого вимагає більшість російського народу, тому що в сучасний момент є тільки уряди ріжних партій. (Тепер сумежні народи (альожені) складають найбільшу частину російського народу; починаючи з півночі аж до крайнього південного сходу, ми рахуємо 100 до 110 міліонів альожених проти 70 до 75 міліонів Росіян в Центральній Росії: отже більшість є на боці альожених. Можливо скажуть нам, що будуть непорозуміння між ріжними країнами і нам буде трудно стати на бік одних чи других. Бо всі вони мають імперіялістичні нахили і хочуть зростати на рахунок сусідів. Все се є можливе. Ми се повинні дати зрозуміти сим народам, що вони мусять робити собі взаїмні уступки; що вони мусять погодитись поміж собою, щоб боронитись проти зовнішніх і внутрішніх ворогів, які захочуть втягнути їх в найгірші авантури. Вони се зрозуміють, коли ми завдамо собі труд се їм пояснити. Мирова конференція проголосила теорію національного розсліду, плебісциту. Там, де будуть сумніви, чи якась провінція хоче бути прилучена до тої чи иншої країни, населенне буде могти висловити свій погляд. Воно буде приналежне до країни за яку висловилась більшість. Плебісцит дає змогу поладнати важну вразливість, навіть тих, що лишаються привязані до великої Росії. Бо, коли між сими народами хтось захоче повернутись під її огіду, ми не станемо сьому на перешкоді. Спитайте, яка є гадка сих народів і нехай буде все згідно з їх волею. Ось вірна метода, з якою звертаюсь до Голови Ради Міністрів з проханием, щоб приняв її. (Оплески). Ще раз прошу Уряд вислухати клик сих народів і відповісти їм негайно. Не треба гаяти часу. Сі народи звертаються до нас, бо знають, що в нас нема, наперекір усьому, що кажуть, ні імперіялізму, ні бажання панувати над иншими. (Дуже добре, дуже добре). Вони знають нашу невтральність і нашу шляхотність. Мені було приємно чути кілька днів тому мого товариша і друга п. Де Магалльона, який пригадав думку одного з наших південних письменників: „Завданне Франції не є панувати над світом, але не давати, щоб над світом хтось панував. (Гучні оплески).

Вас, Пане Голова Ради Міністрів, який маєте честь сьогодня кермувати долею Франції, просимо виконувати се завданне; не сумнівайтесь, що сповнюючи йог оВи прегарно служите інтересам нашої країни. Ви тимсамим будете працювати проти всього, що є шкідливим у Росії і проти нашого непримиримого ворога, проти Німеччини. (Гучні оплески).

(Переклад зроблений з протоколів Палати Депутатів видрукований в „Журналь Офісієль дня 27. березня, 1920).

ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Подаючи дальший виказ жертводавців на Фонд Оборони Галицької України, Канцелярія Українського Народнього Комітету подає до відома всім своїм членам і жертводавцям, що збірки, надіслані до Українського Народнього Комітету в 1920-ім році, будеться голошувати цілком наново, значить, числа порядкові поодиноких жертв будуть іти від одинки вгору, а загальна сума жертв, зібрана в попередному році, не буде дочислювана до загальних сум жертв, надсиланих в біжучім 1920-ім році.

Дальші жертви зложили отсі добродії:

82. Честер, Па. На руки місцевого Українського Народнього Комітету зложили жертви отсі добродії: о. В. Держирука і тов. „Запорожська Січ" по $50.00; Василь Лещук, Іван Тершак по $20.00; Григорій Панько $15.00; Г. Грущак, А. Кобилянський, Іван Даців, І. Клюс, Т. Сенів, В. Дзьоський, М. Федурко, К. Щербак, М. Попіль, В. Оліський, Г. Лоцуняк, І. Бокайло, І. Мацей, В. Карачок, І. Брок, М. Наконечний, В. Думин, Ю. Живчин, І. Заяць і М. Сальо по $10.00; М. Тершавський, Г. Лебіщак, Ю. Сенів, Г. Пінчак, І. Хоміщак, І. Ничипор, В. Грущак, М. Чайка, Т. Войтович, А. Пінчак, М. Грущак, В. Крика, П. Івахів, І. Чижевич, І. Мастик, І. Грущак, П. Наконечний, М. Кахновець, М. Мамчин, О. Кузик, Д. Яворський, І. Михальцевич, А. Ідак, О. Гернага, Г. Тимців, С. Яремчук, Т. Кушнік, Ю. Павлик, В. Яцишин, Ю. Пікаура, Г. Будинкевич, Д. Кобільник, Я. Роцяч, Г. Ткач, І. Ткач, І. Сарнівка, В. Сударич, П. Заплатинський, К. Пінчак, І. Кендус, Я. Дідух, І. Кастира, О. Ваврининський, П. Сиротюк, В. Терлецький, П. Звіжанський, К. Пінчак, М. Сосяк, Т. Губіцький, Т. Левчишин, М. Литвинко, П. Друлик, П. Івницький, М. Лучик, Ю. Волощак, М. Токарський, С. Дмитрик, І. Івахів, М. Крупка, В. Боринич, І. Чопик, Т. Когутик, Р. Ленчик, І. Блакса, І. Лисовець, М. Дмитриків, Ф. Герович, М. Медовий, А. Ничипор, М. Сисук, П. Закорчемний, С. Ткач, І. Котик і Т. Єдинак по $5.00; В. Кусик $4.00; Г. Лагун, В. Орищак, А. Олійник, І. Сальо, П. Баран, П. Тимань, М. Стеблянський, П. Яворський, П. Прокопів, В. Дощак, П. Лемега, О. Вовк, К. Коник, Т. Дороховський, Д. Мельник і П. Худик по $3.00; П. Ничипор, Д. Новосільський, Д. Малик, І. Бичковський, М. Ничипор, Ем. Кибач, Т. Годунька, П. Рудницький, Г. Мисишин, І. Бандровський, Ю. Заремба, П. Жгута, Г. Шуригайло, П. Огар, І. Ліщинський, М. Весоловський, А. Маців, А. Гришко, В. Домак, І. Летинчин, Гн. Суринич, В. Будинкевич, В. Ядвик, Т. Вільчинський, С. Дук, П. Курмент, І. Давидович, П. Чопик, А. Зазуляк, М. Паригюк і М. Гнатович по $2.00; І. Брикайло, В. Бродич, І. Клюка, М. Давидович, О. Коваль, В. Момут, О. Дідух, І. Губіцький, І. Рибчик, Т. Кузик, І. Стасюк, В. Крамшина, М. Закорчемний, Г. Тимків, Т. Каспрів, С. Козак, В. Мелько, І. Воровяк, І. Гаврилюк, О. Світлик, К. Макух, Д. Лебіщак, А. Шклярик, Ф. Котецька, С. Копчак, П. Друлик, О. Комановський, М. Проць, М. Мельничук, І. Чайковський, П. Ковалик, Д. Іванців, І. Білінський, Я. Мисишак, В. Лев, І. Ортинський, М. Вовк, С. Федина, М. Федина, І. Лужецький, Т. Петрик, М. Волошин, А. Кіцак, Г. Ліщинський, Д. Бревус, О. Тульський, П. Бревус, М. Майброда, І. Андрухів, Т. Бабирецький, Т. Пастернак, М. Лужецький, А. Пейбар, А. Яночко, Д. Сенів, В. Кацюбан, Я. Дудич, Е. Дудич, П. Франко, П. Студент, І. Пецюх, А. Летнянчин, Г. Зобчук, С. Куренда, Д. Шукость по $1.00; Р. Пітнер $1.50; дрібними жертвами $29.51. — Разом $935.01

83. Вандергрифт, Па. Після панахиди по поляглих героях в церкві св. ап. Петра і Павла зложено на руки О. Курочка $13.10. Висилка 10 цнт. — Надіслано $13.00

84. Ню Йорк, Н. Й. Н. Н. $2.00

85. Вашінгтон, Д. К. Приятелі України за книжки др. Рудницького $25.00

86. Іст Ст. Луіс, Ілл. Український Народній Комітет з продажі патріотичних марок $15.00

87. Гест Ніютон, Па. На руки д. Стефана Бурдзяловського зложили жертви отсі добродії: Стефан Копчак $11.00; Іван Купицький $7.00; Іван Жидик і Гринько Ковальчак по $6.75; Михайло Демко і Гринько Копчак по $6.50; О. Дацько $6.25; Сенько Старобжицький і О. Петрина по $5.75; Стефан Бурдзяловський і Юл. Хула по $5.00; А. Полівка, О. Дацко і Іван Сорока по $4.25; Ілько Дацько $4.00; Никола Полюга $3.37; Юліян Проць $3.50; Лесь Нестерович $3.00; Васька Гега $2.25; Дмитро Ковальчук $2.20; Сенько Павучак, Васька Копчак і Петро Дашко по $2.00; Стефан Петрина, „Оно" Кисилик, Дмитро Мельничок, Ю. Куць, Іван Басьо і Стефан Марусяк по $1.00; Михайло Шевчик 95 цнт.; Дмитро Гега, В. Шевчик, Іван Ільо і Ю. Висоцький по 50 центів. Разом $118.27. Телеграми $2.72. — Надіслано $105.55

88. Джанставн, Па. Петро Ковальчук $1.00

89. Сентралія, Па. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви слідуючі добродії: Семен Ковалишин $51.00; Церква Успенія Пр. Богородиці $50.00; Михайло Михайлечко і Стефан Прихода по $20.00; Семен Дикий $21.00; Федір Федорук, Григорій Бажан, Василь Мельничук, Петро Височанський, Йосиф Мартинець, Іван Жолобалюк, Григорій Борис, старший і Максим Сидор по $11.00; Анатоль Крашевський $15.00; Іван Сенейко, Михайло Олійник, Теодор Ксеник, Василь Волчаський, Василь Череднічук, Никола Ковальчук, Василь Грабарович і Дмитро Копко по $10.00; Марія Кобан $7.00; Никола Васьота, Іван Надич, син Олекси, Захарій Волчаський, Клим Ковалишин і Никола Скольський по $6.00; Марія Ковалишин, Василь Федорчук, Теодор Цабан, Григорій Петричанський, Василь Грабович, Тома Копко, Никола Лях, Іван Лип, Григорій Жавко, Маріян Комарніцький, Никола Андріїчин, Теодор Госинець, Никола Смоляк, Андрій Лазорка, Іван Чепо, молодший, Вас. Петрович, Теодор Микулич, Василь Жолобалюк, Нестор Смаль, Филимон Фльондович і Михайло Морквич по $5.00; Григорій Миговчок $4.00; Андрій Черепанин $3.00; Макар Лин, Телемон Милик і Дмитро Смоляк по $2.00; Мартин Ревуцький, Григорій Борис, молодший, Стефан Лудун, Іван Чепа, старший, Ів. Джугла, Михайло Тодор, Василь Гундирук, Н. Н. і Н. Н. по $1.00; на вічу дня 14 грудня зложено $105.00; надвишка з попереднього року $10.00. Разом $624.00; місцеві видатки виносили $44.00. — Надіслано $580.00

90. Ню Йорк, Н. Й. Дмитро Нагольник $5.00

91. Еклей, Па. На руки д. Николи Війтишина зложено $20.90

92. Шікаґо, Ілл. Мікльюр і Компані за книжки $4.00

93. Джанставн, Па. Іван Березовський надіслав збірку підчас панахиди з дня 28. грудня і збірку з засідання дня 4. січня 1920 ....$100.00

94. Іст Гаммонд, Інд. Члени братства св. Івана Хрестителя, відділ 107-мий, зложили жертви на руки Николи Гіла, О. Кузьми, Д. Піндаса і Івана Сорбіна слідуючі жертводавці: Михайло Митрик $3.00; Остап Козма, Данило Карнафель, Іван Міщишин і Стефан Реп по $2.00; Никола Гіба, Д. Біндас і Данило Міщишин по $1.50; Іван Сербін, Ф. Добровольський, Ф. Папуга, Ю. Болота, П. Мудрий, Ф. Тимінський, В. Куземка, І. Вомущак і Ан. Бек по $1.00; І. Ворло 75 цнт.; А. Крупа і І. Матирук по 55 цнт.; М. Галабурдник, Д. Савка, М. Сушко і В. Давидів по 50 цнт.; Н. Феда, Н. Диняк, К. Кортаський, Д. Бунік і С. Френк по 25 цнт. Разом $29.60. Телеграми $7.60. — Надіслано $22.00

95. Іст Пітсбурґ, Па. Андрух Заволічний через д. О. Шабата $10.00

96. Юніті Стейшен, Па. Олекса Шабат $5.00

97. Менчестер, Н. Г. На руки д. Івана Ваверчака зложили жертви отсі добродії: Іван Гатала, Данько Олексевич і Прокіп Свирнюк по $10.00; Іван Вавер, Семен Масланний, Йосиф Папка, Іван Куречка, Томко Тернавник, Антін Рось, Іван Щудлик, Йосиф Ввер, Василь Рось, Т. Баланда, М. Масланий, А. Заменік, А. Федоровак, Ю. Щудлик, Л. Чех, Іван Безвушка, О. Щудлик, Т. Баль, І. Стась, О. Котій і Л. Прочко по $5.00; Панько Щудлик $2.00. — Разом $137.00

98. Ст. Клейр, Па. Кирило Феценко $2.00

100. Агмек, Па. Іван Бабляк $10.00

101. Нюарк, Н. Дж. Український Народній Комітет $250.00

102. Расін, Віс. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви отсі добродії: Вол. Онуфрів, Дан. Мопянчин, С. Мопянчин, Г. Волошанський, Юрій Еліяш, А. Шунявий, С. Гребінець, І. Жеміняк, Ник. Павлюк, С. Шиблятович, Ол. Галів, Т. Супік, П. Мусяк, Дмитро Безушків і Андрій Даудзан по $10.00; Ан. Станів $5.00; П. Павлюк і М. Жукевич по $2.00; Г. Павлів $1.00; товариство Мих. Грушевського з каси $25.00. — Разом $185.00

104. Джанставн, Па. Петро Ковальчук $1.00

105. Пітсфілд, Масс. На руки Українського Народнього Комітету зложили членські вкладки слідуючі добродії: Т. Спасик, Н. Стефанюк, О. Яремій, Ю. Спасик, М. Соколовський, Г. Завируха, Г. Колодрубський, Я. Шамій, Н. Косован, М. Дарчук, Е. Яремій, І. Підлубний, І. Рола, М. Муневич, Д. Колодрубський, О. Гуска, Н. Бандура, Н. Щербань і Д. Амбросійчук по $1.00. — Разом $19.00

106. Міннеаполіс, Мінн. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви і членські вкладки отсі добродії: Данило Кузик і Іван Лукавецький по $5.00; Ю. Мельниченко, О. Веськів, П. Огринчук, Г. Химанюк, І. Процай, П. Пікула, І. Шіпгачевський, Н. Бойко, С. Рихлій, В. Рефиньо, о. М. Данилович, І. Лозовський, П. Куліковський, П. Куриляк, Н. Дацишин, І. Гуль Винницький, М. Гуль Винницький, П. Гопа, П. Вовк, С. Романюк, І. Зелізко, В. Сопотюк, Т. Марків, В. Делелюк, П. Гайва, І. Кашюба, Д. Кузик, О. Пилатюк, І. Лукавецький, Н. Грубріпь, Г. Пастушенко і О. Шабатура по $1.00. — Разом $42.00

107. Вілкс Бери, Па. А. Муровчин 50ц.

108. Честер, Па. На руки Українського Народнього Комітету зложила жертви з коляди Українська Банда в Честер $150.00; дрібними жертвами уплило $36.00. — Разом $186.00

При сій нагоді мусимо зазначити, що Український Народній Комітет в Честер, Па., надіслав збірку, яку містимо в сім виказі під ч. 82 і під 108 на суму $1.121.01, за що всім народнім робітникам і шановним жертводавцям складаємо найсердечнійшу подяку.

110. Нюарк, Н. Дж. На руки Українського Народнього Комітету пп. Ан. Петрейко, Вол. Шибінський, А. Бервик, С. Дзрда, М. Русяк, М. Стиранець, М. Олексин і Ст. Коморнік зложили жертви з коляди слідуючих жертводавців: Т. Кеськів $25.00; Єлена Клепа, Дмитро Яцусь, Григорій Сорочан, Іван Цюпира, Тарас Бурачок, Петро Віджемок, Андрій Шевців, Олекса Тімович, Анна Атаманчук, Дмитро Баннік, Микола Бомелик, Анна Голдевич, Семко Дмитраш, Марія Щудлик, Анд. Грущак, Михайло Мохналь, Григорій Федчишин, Семко Бичак, Стефан Бокакевич по $10.00; А. Полипяк $8.00; Осип Гальків, А. Фещук, П. Фігель, І. Бандрівський, П. Лобур, Ілько Пойлуш, А. Пованда по $5.00; Гр. Стець, С. Карпа, Василь Датько, М. Дзиндзюн і П. Лотоцький по $3.00; В. Дерлиця, І. Мохналь, М. Шеремета, П. Крук, С. Гворищук, А. Гопта, А. Мікуля, Агафія Ільків, І. Громада, Вол. Дзюбановський, Мих. Клепач, П. Сидор, В. Гишь, О. Ставінський, Г. Козевич, Ю. Івеса, М. Сенташ, С. Андрійчин, І. Гумищак, С. Ральків, І. Горінецький, М. Лемісяк, М. Крук, І. Керик і М. Ябла по $2.00; Т. Герек $1.50; Т. Присташ, А. Присташ, С. Пришиш, Г. Шпигель, М. Вандрівський, І. Поперак, Т. Гаврилюк, П. Польнит, М. Вовчук, П. Гой, С. Лисак, Г. Лисак, І. Шевчук, І. Сойка, А. Гурський, Г. Корницький, С. Павлюсь, І. Бакун, К. Дубас, Я. Скропький, А. Тимінський, А. Лисяк, М. Гуляк, Т. Гуляк, А. Цадун, А. Гладун, П. Костів, В. Коваль, С. Дмитрик, М. Філь, А. Ділилівська Красножона, С. Пашків, Н. Ільків, Г. Корніцький, М. Юник, Г. Кузіцький, В. Кутний, Г. Драбіщак, Г. Брик, С. Поступак, П. Баринський, А. Шерщонь, І. Гоцький, І. Крук, М. Лиховатий, С. Наконечний, А. Лисьвий, В. Заремба, І. Романський, М. Шрамик, Діділівський, Д. Гимчак, В. Дацко, Н. Чаплик, М. Гентіш, І. Овад, А. Семенчук, В. Павчик, Н. Шимко, Ю. Мостаміч, М. Бандровський, П. Швед, П. Катериняк, В. Ганчак, А. Будний, С. Лисак, Н. Леськів, Л. Лапчак, Т. Чупка, Т. Бурик, О. Версюк, С. Зелінський, А. Ізек, Г. Чапчик, С. Творищук, І. Громада, О. Дудак, М. Оліярчук, К. Марищук, С. Бічак, П. Творищук, В. Дрижак, І. Мігала, М. Вальчак, Н. Ситник, О. Крулевич, А. Пастипська, А. Гердик, М. Стиранець, В. Шебінський і А. Петрейко по $1.00; К. Гинка, Г. Горішний і Т. Хомик по 50 цнт.; дрібними датками $15.86; Товариство „П. Ц. Запороже" $100.00; Товариство „Боян" з коляди і товариство „Богдана Хмельницького" по $50.00; І. Федів-Лісники, Бережани і Петро Латацький по $25.00. Разом $683.86. Місцевий розхід $19.76. Загальна сума $664.10. Під числом 101 поміщено першу висилку в сумі $250.00, а тепер поміщаємо другу висилку на суму $414.10

При нагоді зволимо подякувати всім колядникам і жертводавцям за їх щедрі жертви та щиру народню працю.

111. Пітсфілд, Масс. Український Народній Комітет за книжки $10.00

112. Бостон, Масс. Фіск Компані за брошуру $1.00

113. Ню Йорк, Н. Й. А. У. Б. $500.00

114. Вест Нютон, Па. М. Штеник через д. С. Бурдзяловського $5.00

115. Денвер, Кольорадо. Пані Лінч за брошуру $1.00

116 Людлов, Масс. Український Народній Комітет надіслав членські вкладки за слідуючих членів: І. Сорока, П. Пукіш, М. Мишилівський, Я. Федорас, С. Наливайко, Д. Шабан, М. Кулибанський, Т. Заячківський, А. Дайнак, Н. Хомин, А. Криніцький, С. Косців і Анастазія Романів $13.00

117. Бруклин, Н. Й. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви: Церква Сошествія Св. Духа в Бруклині $10.00; каплиця св. о. Николая $10.20; Семен Шит і Н. Н. по $1.00; з каси парохіяльного уряду $27.40. — Разом $50.00

118. Ню Йорк, Н. Й. На руки д. В. Книгиницького зложили жертви слідуючі жертводавці: Дора Кузьма, Василь Федина і Анна Скібінська по $10.00; Олекса Довганюк $5.00; на руки д. Н. Дячишина зложив Іван Божан $20.00. — Разом $55.00

119. Клівленд, Огайо. Український Народній Комітет через свого предсідателя о. Фелимона Тарнавського прислав $100.00

120. Ню Йорк, Н. Й. Українська парохія в Ню Йорку через о. Миколу Пілгорецького жертвувала $104.00

121. Бріджпорт, Па. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви слідуючі жертводавці: Іван Бичок $16.00; Лука Сарабун, Іван Довгань, Теодор Голубенний, Микола Савчин, Гнат Шиба, Семен Козак, Петро Козак, Люліян Кушнір, Кіндрат Білик, Антін Завокїпний, Мих. Черецький і Василь Пихта по $11.00; Панько Бичок, Антін Козак і Захар Шибал по $10.00; Михайло Вовк, Михайло Казак і Теодор Гавришко по $6.00; Григорій Вовк $5.00; В. Козак $2.50; Йосиф Муць $2.00. Разом $205.50. З коляди уплинуло $28.00. Загальна сума $233.50. Місцевий розхід $32.50, остало $201.00. До головної канцелярії надіслано $190.00

123. Норт Тонаванда, Н. Й. На руки Українського Народнього Комітету зложив жертву Евстахій Волошин в сумі $10.00

124. Лудлов, Масс. На руки Українського Народнього Комітету зложили членські вкладки слідуючі добродії: П. Пилипів, І. Гричинський, І. Андрусик, І. Сорохтій, П. Бачко, І. Максимів, П. Дух, І. Гнатів, М. Нагорняк, Т. Чохрій, Ю. Нищук і І. Воронка по $1.00. — Разом $13.00

126. Ню Йорк, Н. Й. На руки д. М. Дячишина ....50 ц.

127. Ню Йорк, Н. Й. Н. Н. $43.23

Загальна сума $5.984.89.

Попередно оголошено $6.394.80.

ЗАГАЛЬНА СУМА $12.379.69.

УВАГА: При сій нагоді Головна Управа Українського Народнього Комітету звертається до всіх щирих Українців і Українок, щоби все памятали про своїх братів і сестер в нападеній Галицькій Україні, які просять цілу українську іміграцію в Америці, щоби допомогла їм освободитись з польського ярма. Памятайте, що наша поміч у визвольній боротьбі наших братів і сестер мусить іти доти, доки наша земля-мати не буде очищена від наїзників. Уважайте, що якраз тепер наша поміч мусить бути як найбільша. Ворог стає подаватись, а послідний удар мусять йому завдати ті, що є на волі. Тож не будьте байдужними! Кождий доляр, даний на святу справу — оборону свого народу, значить дуже богато. Поможіть нещасним братям і сестрам скинути вікові кайдани!...

Всі жертви на визволення нашого народу, нашої землиці, проситься виписувати на Ukrainian National Committee, Inc., а висилати на:

Mr. VASIL LEVCHYK, treasurer,
48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Український Народній Комітет.

ВИКАЗ ЖЕРТВ ПОМОЧІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

99. Бет, Па. На руки пп. Миколи Діла і Павла Чорного зложили жертви на поміч старому краєви слідуючі жертводавці: Михайло Миськів і Дмитро Мелешко по $2.00; Проків Кондзік, Микола Гіль, П. Придомірський, П. Чорний, О. Зуб, Л. Бортник, С. Кунь, П. Згоба, Л. Басюк, Т. Меч, П. Прокопович, В. Петрик, П. Данило, В. Коїнь і П. Біляк по $1.00; Ю. Дибич $1.20; В. Манько, М. Марикан, Д. Мишкович, В. Шпрингер, Л. Іванець, Ю. Бурута, С. Баюк, Марія Мишка, В. Яремчук, П. Порковський, І. Кмець і П. Дорошко по 50 центів; І. Чорний, С. Яремчук, Ю. Данило, О. Славич, І. Пептик, В. Макарин, Л. Козар і І. Кишагея по 25 ц. — Разом $29.70

103. Рочестер, Н. Й. На руки Українського Народнього Комітету зложили жертви слідуючі жертводавці: Микола Пасик $30.00; Іван Заверуха і Читальня Просвіти Івана Франка по $25.00; о. Александер Ротко і Дмитро Матковський по $15.00; Василь Сондей і Рудий по $10.00; Михайло Косців, Михайло Пробик, Микола Іваськів, Тома Герега, Гринько Хомин, Олекса Головчак, Теодор Козарів, Кирило Хомин, Григорій Борецький, О. Попович, П. Принлей, Антін Сопель, Никола Попович, Василь Пристайко, Данило Шевчук, Антін Гупало, Конст Шевчук і Іван Пастущин по $5.00; І. Косців, $3.00; Тимофій Пічак, Теодор Трикак, Климко Гусяник, Дмитро Відливаний, Василь Пукій, П. Яковина і Л. Сподарик по $2.00; П. Бамбуровський, Іван Сорохтей, Теодор Богита, Микола Мазурчак, Дмитро Билей, Сенько Васьків, Теодор Соломка, І. Чорнецький, І. Тичківський, В. Гринчук, Г. Пзоірка, В. Билей, П. Заремба, Т. Приславський, В. Британ і Т. Король по $1.00. Разом $254.00; місцевого розходу було $28.87. — Надіслано $238.00

109. Ню Йорк, Н. Й. Ів. Косців $5.00

122. Філядельфія, Па. Український Народній Комітет $750.00

(Виказ жертводавців оголоситься пізнійше).

125. Людлов, Па. Петро Дубляниця $10.00

ЗАГАЛЬНА СУМА $1.032.70.

Отсим зволимо зложити як найсердечнійшу подяку поважаним жертводавцям за їх щирі датки на поміч нещасним братям і сестрам в старім краю. Хай обтерті слези вдів і сиріт будуть їм заплатою за їх щире і людське серце.

УВАГА: Гроші призначені на поміч рідному краєви Головна Управа Українського Народнього Комітету передасть їх касієрови щойно заснованого Тимчасового Головного Українського Ратункового Комітету „Поміч Рідному Краєви" в найблизшім часі. Щоб дальше не ширились сплетні, Головна Управа Українського Народнього Комітету отсим має честь подати до відома загалу, що Український Народній Комітет ніколи не збирав жертв на поміч потерпівших в старім краю, лише на оборону Галичини перед її наїзниками, а висше надіслані жертви і гроші з „Українського Дня", які були переняті Українським Народнім Комітетом на річ старого краю, будуть доручені тому Комітетови, котрий тою збіркою займається. Тому Головний Заряд Українського Народнього Комітету просить отсим, щоби щирі Українці і ті, що мають людське серце складали від тепер ще обильнійше на річ старого краю і висилали їх на слідуючу адресу:

Mr. A. SAVKA, treasurer,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

SEE DARKER SIDE TO POLISH VICTORIES

Ukrainian Policy, as Viewed in Washington, Not Conducive to Europe's Lasting Peace.

NOT IN PARIS AGREEMENT.

Consequences Far-Reaching and in Contradiction to American Ideas as Expressed by Polk.

Special to The New York Times.

WASHINGTON, May 8. — Developments in the military advance of the Poles into the Ukraine in the last week have revived in some well-informed quarters here apprehension as to the aims and purposes of Polish action in the East.

For some months it has been the contention of leaders in the Warsaw Government that the real object of Polish military action was defense against a threatened Bolshevik invasion. Polish military lines were established on Russian soil, many miles east of the proposed eastern ethnological frontier of the new Poland, as fixed at the Paris Peace Conference last Fall, when Frank L. Polk, Under Secretary of Sate, was the chief American peace delegate in Paris, but the Bolshevist danger was given and accepted as the reason. Mr. Polk, in Paris, especially urged that the easter nboundary of Poland should be established on ethnological lines, and President Wilson also insisted that the eastern frontier of Poland should not extend beyond the ethnological frontier on which the Allies agreed. Representatives of the British Government strongly supported the stand taken by Mr. Wilson, through Mr. Polk, and Prance and Italy also agreed to this ethnological boundary.

At that time there was genuine apprehension abroad that the Soviet leaders might invade Poland and threaten Western Europe with a deluge of Red armies. This was before it became known how thoroughly the Russian rail transport system had broken down, and how much the Reds lacked both transportation and supply facilities. These things have since been fully verified by events in the Polish-Bolshevist campaign in the last month, and the weakness and military shortcomings of the Bolsheviki have been made manifest. Yet the Polish ocupation has continued.

New Move Not Defensive.

The new movement of the Polish forces toward Kiev, in the Ukraine, is openly announced as the outcome of an arrangement with the Ukrainian General, Simon Petlura, the text of which embraces a political and economic settlement covering the vast territories of Russian Ukrainian and Eastern Galicia, along intended permanent lines, and is therefore made at the expense of the former Russian Empire as a whole. Should this arrangement be carried out, it means the severance from Russia of a wide strip of territory beginning at Odessa on the Black Sea, running north through Podolia, Kiev, Volhynia, Minsk, Grodno, and, with the combinations previously arranged by Poland covering Latvia, Lithuania and White Russia, extending all the way to the Baltic.

All of this territory, with a population of something like 40,000,000 inhabitants, would be permanently lost to Russia. It would form a belt of semi-autonomous or autonomous States, under the more or less extended protectorate of Poland, and bound to the latter by political, military and economic agreements. This creation of a "Greater Poland" would have the effect upon Russia of depriving her of economic resources which for more than a century have been feeding her economic structure. In well-in-formed quarters here it is feared that historically, politically and economically it might develop in Eastern and Central Europe a situation similar to that which existed toward the en dof the seventeenth and at the beginning of eighteen century, with the prospect of a repetition of intermittent strife such as characterized that epoch until after the partition of Poland and the downfall of Napoleon. Already the Polish policy is being carried forward in the face of a strong anti-Polish feeling, centuries old, entertained by the Russian Orthodox population of the Ukraine and Galicia, both forming branches of the Russian ethnological family, and differing less in language than the North and South of France.

According to the information which has reached Washington, an arrangement was entered into on Dec. 2 last between representatives of the Polish Government and agents of Petlura (who not long before had been a fugitive in Poland), laying the basis for the action which is now materializing in the movement toward Kiev. In this agreement, claiming the right to speak in the name of the Ukraine, Petlura renounced, in favor of Poland, any claims to Eastern Galicia which might interfere with the defiinite constitution of certain Galician territory into the proposed "Greater Poland." The Poles, in return, recognized the independence of the Ukraine and promised military support against its enemies. Such an independent Ukraine, however, was to enter into special economic agreement with Poland, and it was especially stipulated that when an agrarian land reform should take place in Ukraine the interests of landlords of Polish origin would receive special consideration.

Russia Feeling Defied.

The general basis of the agreement was the declaration of the Petlurans that Russia was the Ukrainian enemy, while on the part of the Poles the understanding was that the Russian Empire no longer existed and therefore nothing stood in the way of special affiliations between Poland and the Ukraine.

This compact was to have been kept secret, but news of it leaked into the Ukrainian and Galician press, where it was finally published textually. Its publication caused an uproar among Ukrainians of all denominations. Protests came particularly from organizations representative of the Carpatho-Russians(?) and the Eastern Galicians, who denounced tee agreement as an act of deliberate treachery toward the Eastern Galician populations, which for centuries had fought Polish oppression, yet were now to be turned over to their historic enemy by a man who professed to be the defender of Ukrainian interests.

The immediate effect was seen in the action of the so-called Galician regiments. They went over to the side of General Denikin. Other Russian Ukrainian organizations, finding that they must chose between Poland and Russia, contentrated on the idea of a self-dependent Ukraine, united with Russia on lines of federation. This idea gained great strength in the Ukraine.

Despite these developments, it now comes out that a second arrangement has been recently concluded between the Poles and Petlura. Its text as printed in The London Times and the Paris Matin, confirms generally the principles of the first Polish-Petlura agreement of Dec. 2, 1919. It renounces definitely on the part of Petlura any claim to Eastern Galicia and establishes the territory of the Ukraine as lying between the Dnieper and the Dniester and extending between these rivers all the way down to the Black Sea, with Odessa as its sea-port. This territory, it is asserted, Polish leaders contemplate demanding from the Russia of the future on the ground that it was part of the old Polish kingdom. The economic clauses of the new agreement provide that Ukraine shall guarantee freedom of export for Poland through Odessa. The political affiliation of Poland and Ukraine is indicated by the entrance of two Polish Ministers into the Ukrainian Cabinet.

There are students of European political developments who do not fall to point out the similarity between this new combination supported by Poland and the ideas entertained by the Germans in the execution of the treaty of Brest-Litovsk. The underlying idea of that treaty was to erect at the expense of Russia a system of quasi-autonomous States which were, in fact, to be politically dependent on the influence and guidance of Berlin and to constitute, economically, a part of the then projected "Greater Germany."

Article III. of the Brest-Litovsk Treaty, speaking of the future of the "liberated" western portions of the former Russian Empire, declared: "Russia undertakes to refrain from all interference in the internal affairs of these territories and to let Germany and Austria determine the future fate of these territories, in agreement with their populations."

Points I. and II. of Poland's Terms of Peace, offered recently to Soviet Russia, as published in The New York Times of March 27, declare that „Russia must recognize the independence of all the States which on the western frontier of Russia have established de facto Governments," and that these territories "are to fall under a Polish protectorate, to assure such peoples the right of free decision as to their future fate."

Friends of Poland Dubious.

These comparisons are giving some concern to friends of Poland in Washington. The feeling is strong, however, that the particular plans in question will prove futile so far as permanent and stable results are concerned. Persons familiar with conditions in Eastern Europe emphasize the fundamental anti-Polish feeling that has been an underlying feature of the attitude of Russians of different ethnological groups and the hitherto irreconcilable hostility between the Greek Orthodox and Catholic views involved. They assert also that the Russia of the future will undoubtedly refuse to rest content under any arrangement that deprives her of her southwestern Black Sea ports, as well as some of those on the Baltic, and even if no reverse in the Polish-Bolshevist military situation should materialize in the near future, such as befell Denikin's successful raiders at Kiev, they see in the present situation elements which will bring Poland, in the years to come, to the measuring of armed strength with a restored Russia seeking to recover lost Russian territory.

These considerations impel the hope here that Polish statesmen will listen rather to those friends who have maintained that the ideal of a free and independent Poland should be founded on ethnographic and non-imperialistic lines, and have urged that this ideal should have a prominent part in the formulation of American foreign policy.

No More Storm Centres Wanted.

There is a strong feeling here against the creating of a new storm centre of prolonged disturbance in which the affiliation of Germany and Russia, with a common point of action, directed against Poland, might loom in the future to the lasting disadvantage of Poland and the future of European peace. An even more immediate phase is the effect on the internal situation of Poland. Continuation of war calls for expenditure of money an dinflation of currency. It is pointed out that Poland cannot escape this any more than have the greater nations just emerged from war, and this has a direct bearing on the financial structure of Poland, which today is seeking to obtain a loan in this country.

The conduct of war means the diversion of human force and attention from peaceful production and perpeuating the psychology of the militant soldier, instead of furthering peaceful work and development of self-government. The American Government gave its unreserved refusal to supplying Soviet Russia with rolling stock on the ground that such material might be used for military purposes. The question will arise here how far America can give financial support to Poland, unless definitely assured that such aid is to be used only for peaceful and constructive purposes.

An unsatisfactory impression has been created by cabled reports indicating that Polish imperialistic aims find encouragement in certain sections of French military and political opinion. This would be a departure from the allied agreement jointly arrived at by the United States, France, England and Italy, and it is believed here that such encouragement does not represent the French people as a whole. Any attempt, it is argued here, to counteract the failure of France thus far to obtain a free hand on the left bank of the Rhine by establishing east of Germany a large, militaristic Europe, instead of bringing peace and stability, would lead to reaction such as would ultimately harm both Poland and France.

(From N. Y. Times, May 9, 1920.)

Осип Маковей.

ХРЕСТ ПОМІЖ ЛИПАМИ.

(ОПОВІДАННЄ).

Була служба божа для війска в полі за боєвим фронтом. Гарне місце вибрали на сю годину. Війско стояло на зеленій леваді. За левадою був потік і дубовий ліс. Перед війском піднимався лагідно — спадистий горб і на тім горбі росли чотири старі липи. Поміж липами стояв високий дубовий хрест з різбленим Розпяттям під дашком. Різба була майже природної величини, доволі грубо тесана, тільки лице Христа виявляло несказаний біль. Се було добре видко, коли літнє раннішне сонце кинуло між липи кілька снопів проміння саме на стать і голову Христа. Проміння ломилося в листю і тремтіло — і навколо Христа творився ясний, золотисто-зелений німб.

Під хрестом був престіл до богослуження, а близше до війска амвон, замаєний зеленю. Довкола престол сиділа старшина на кріслах і лавках, принесених з недалекої лісничівки, а низше на леваді стояли мовчки відділи війска.

Тихе богослуження скінчилося скоро. Сонце світило, орхестра грала побожні хорали, зелений ліс гомонів незвичайною луною, далеко відзивалися гарматами, — був настрій зовсім инший, як у церквах.

Священик вийшов на амвон і сказав проповідь. Коротко, остро, по военному. Маєш служити цісареви і боронити вітчину. Се діло богоугодне і за нього жде тебе нагорода на сім і на тім світі. Твій обовязок приймати спокійно слабости, голод, холод, невигоди, каліцтво і, коли треба, то смерть. На те ти присягав цісареви. Смерть вояка на війні — чесна і славна; жертва потрібна для загального добра.

Потім промовив з горба старий генерал по німецьки і по чеськи, щоб його розуміли всі Німці і Славяни його дівізії. Говорив ще острійше, як священик, мов прикази видавав. славу цісаря з ласки божої і пресвітлої династії, божу опіку над народами Його Величности, обовязок вояка вмерти — і закінчив окликом на честь цісаря: гох! гох! гох! Війско скрикнуло три рази те саме, а ліс повторив ще кілька разів: ох! ох! ох! Орхестра заграла „гимн народів", у котрім народи молилися не за себе, тільки за цісаря.

Всі віддавали честь і слухали музики. Орхестра втихла, а війско ще слухало і ждало. Настала дивна хвилина, котрої ніхто не сподівався. Здавалося, вже богослуженню конець, а тут хтось з амвона знову говорить. Голос чути щораз вирazнійше і голоснійше. Якась прозора стать, мов з етеру, стоїть на амвоні, подібна до Ісуса з хреста, тільки в білій одежі, позолоченій проміннями сонця. На хресті між липами в тіни не видко вже Розпяття, за те з амвона чути виразно мягкий і добрий, але втомлений голос:

„Правду кажу, вам, що колиб ви уживали стільки розуму, сили і заходів на те, щоби добро творити, скільки розуму, сили і заходів спотребовуєте на те, щоби зло творити, то був би рай на землі.

„А ви творите зло і ще молите Бога, щоби вам помагав зло творити.

„Ви забули, що Він Отець небесний і зробили з Нього царя небесного, опікуна для ваших земських царів і панів, а не для бідних і нещасних.

„Просите Його, щоби він поміг вам покарати і під ноги взяти всякого врага і супостата, і забуваєте при тім, що враги і супостати такіж Його діти, як і ви.

„Він у вас Пан і Бог німецький, австрійський, англійський, французький, російський а не однаково добрий Бог усіх людий на землі.

„І здається вам, що ви молитвами і музиками прихилите Його на свою сторону, щоби він вас вивисшив, а других скривдив.

„Горе вам, лицемірні учителі правди божої! Ви слуги земських царів і богачів, а не Отця небесного!

„Нічого ви не навчили, ні великих ні малих, хоч уже вчите майже дві тисячі літ.

„Одних благословите на розбій, а других навчаєте коритися і терпіти, щоби розбійникам було добре.

„А Отець небесний не хоче ні розбоїв ні терпіння людий, тільки хоче, щоб ви жили між собою, як добрі діти доброго батька — амінь!"

Голос затих. Ніхто не міг уявити собі, що се було, чи справді голос якогось чоловіка, чи внутрішній голос совісти у кождого; — се впало на душу слухачів якогось так несподівано і перелетіло так скоро, як часом образ довгого життя, що за одну хвилину в памяти можна його переглянути. Всі мовби збудилися з проєння, у котрім чули цілком ясно чийсь голос, тільки не знати, певно, чий.

Тепер тільки зауважили всі, що в повітрю далеко гудів літак. Адютант вибіг на горбок, розглянувся і вернувся скоренько до генерала.

— В ліс — скрикнув генерал. що сотвроили собі Бога на свою подобу!

По кількох хвилинах усе війско було в лісі, а літак перелетів високо і спокійно понад горбком, чотирма липами і самітним хрестом поміж ними. Маленькі і самітним хрестом поміж ними. Маленькі пташенята ховаються так перед половиком в терня... Бідні люде,

КЛИЧ ДО НАРОДУ.

Народе мій! Чи спиш, чи не чуєш
Клича свободи по всему миру?
Чи сам на себе кайдани куєш,
Сплючи в так важкую хвилину?

Народе мій! Пробудися!
Скинь кайдани! повстань!
Народе мій! Схаменися!
На недолю Вкраїни поглянь!

Поглянь на важкую неволю,
Що твій народ терпить.
Скинь кайдани! Створи волю,
Хай знають вороги, що Вкраїна не [спить.

Не жди на чужую підмогу!
Сам розірви кайдани,
Піднявши синій працор в гору
В смертний бій з ворогами!

Ти еще не умер, лиш заснув!
Вірю сьвято в теє,
Ти еще пробудишся і за свободу
Повстанеш! Кровю заплатиш за неї.

Борис Бабій.

Бучач, 27. марта 1920.

ДО БОРБИ, БРАТТЯ!

До борби, браття! до борби станьмо
За рідну Україну, за нарід свій!
Покажім ворогам, що ми і останню
Каплю крови виллєм, ідучи у бій.

Наша слава і воля дорога нам всім.
Повстаньмо, браття, борбу розпічнем,
Борбу кроваву, щоб переконать во-[рогів,
Що ми за свободу і умирати будем.

Смерть Ефіяльтам, котрі вітчину
Запродати не вагаються!
Ми станем з ними в кроваву борбу—
З тими, що народу цураються.

І з наших костий повстане местник,
Котрий криваво пімститься;
Настане новий волі вістник,
Котрий криваво відплатиться.

Ми не бажаєм чужого добра,
У нас і свого доволі;
Тільки бажаєм, щоб була свобода
У нашій рідній хаті, в народі.

Погибель тому, хто простягає
Руки по добро чужеє!
Хай він завсіди памятає,
Що відвічать треба колись за теє.

Борис Бабій.

Бучач, 27. марта 1920.

Оба повисші вірші написав 18-літний студент, котрий проживає зі своєю матерю в Бучачи (Галичина). В листі до свого батька, п. Михайла Бабія в Ню Йорку, молодий Борис, присилаючи сі вірші, пише: „Нераз нападає на мене такий сум і туга, що чоловік мало не здуріє. Деж наша праця? деж наш народ? деж вірні сини України?" Праця пропала, народ спить, а вірні сини України погибли в полі з кровавим мечем у закостенілій руці. В таку хвилину берусь до пера і пишу, що душа мені диктує".

УКРАЇНЦІ НА ЕМІҐРАЦІЇ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Моравська Острава (Чехія).
25. березня, 1920.

Українське Тов. Просвіта в Моравській Остраві скликало на день 21. березня 1920 р. **протестаційне віче,** котре відбулось при участ ивсіх членів в числі коло 200.

На тім протестуючім мітінгу запротестовано перед цілим культурним світом проти польських насильств над українськими школами і учительством.

Піднесено такі факти:

1) Недопущеннє української молодіжи на львівський університет, а навіть недозволеннє приватних університетських викладів в тов. імени Тараса Шевченка, Петра Могили і в Ставропигійські інституті.

2) Одиноку першу українську академічну ґімназію у Львові перемінено на військовий шпиталь.

3) Замкнено українські школи в повіті теребовельському, а учителів інтерновано і замикано в тюрмах як найбільших злочинців.

4) Також усунено всі українські школи в Холмщині і на всіх окупованих Поляками українських територіях.

Яко виселені з рідного краю українські еміґранти в Моравській Остраві з огірченнєм подають до відома цілому культурному світови наш сумний протест, бо їх рідним в краю замкнені уста і вони, на жаль, не сміють культурному світови виявити так болючої правди.

(„Шлях").

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ІСТ ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 68, подає до відома, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 13. червня б. р., о 2-гій годині пополудни. На порядку дневнім є важні справи до полагодження, тож кождий член повинен бути на тім мітінгу присутний.—В. Доротяк, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Бр. св. Юрія від. 160, подає до відома, що річний мітінг відбудеться дня 22. мая, а не 15. мая, як се було оголошено попередного разу. — Я. Притика, предс.; В. Філяк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 23. мая, в гали церковній, зараз по Службі Божій. Обовязком кождого члена явитися.—М. Паславський, секр. фін.

ПІТСБУРГ, ПА. Уряд братства св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 23. мая, точно о годині 2-гій пополудни, в церковній гали. Кождий член повинен явитися на той мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Войтович, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 23. мая, о 2-гій годині пополудни, в домі Української Громади на Савті, під ч. 610 Савт Амерікан Стр. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження, а найважнійша справа: відсвяткованнє ювилею нашого братства, як вже попередню ухвалено. Підчас ювилею відбудеться вигравка дуже цікавих і вартісних річий. Книжочки з тікетами вже є викінчені, тож проситься всіх прибути на сей мітінг і ті книжочки розібрати та тим способом потрудитись для добра братства. Будеться принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (син Михайла) кас.; В. Скольський, секр.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших похвалків).

COHOES, N. Y.

Дня 22-го мая 1920 р. відбудеся **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ ПАРОХІЯЛЬНИЙ** в Larken Hall над почтою. Початок о годині 7-мій вечер. На сей баль запрашає всіх Українців і Українок як місцевих так і позамісцевих і за добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 61

NEWARK, N. J.

Заходом **Українських Студентів** з **Bloomfield, N. J.** відограється надзвичайно гарна драма в 5-тох діях Ів. Тобилевича **„БЕЗТАЛАННА“ в неділю, дня 23-го мая 1920 р.** в Укр. Роб. Домі під ч. 57-59 Beacon St., Newark, N. J. Початок точно о годині 6.30 вечером. Дірігент п. Г. Романків. Режісер п. П. Марченко. Комітет зібрав відповідні аматорські сили з Блюмфілд і Нюарку і докладає всіх своїх старань, щоби ся драма була виконана як найліпше. Чистий дохід з представлення призначений на українську гімназію в місті Долині в Галичині. Між актами буде приграваги нюйорська добірна орхестра тов. „Поморяни“ — КОМІТЕТ. 61-62

RHONE, PA.

Заходом **Укр. Амат. Кружка** відбудеся представленнє **АМЕРИКАНЕЦЬ** штука в 3-ох діях в гали церковній на Сентер стр., **в суботу, 22. і в неділю 23. мая 1920 р.** Початок о годині 7-мій вечер. Вступ 50, 35 і 25 центів. До участи запрошується всіх місцевих як і дооколачних. 61

Комітет тов. Бояна.

DETROIT і HAMTRAMCK, MICH.

Спів. Драм. тов. Ів. Котляревського відограє **в неділю, 23. мая с. р.** в галі „Української Хати“, 22 Грейлінг ул., Гемтремк, Міш., **ХМАРА**, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, А. Л. Суходольського. Режісер Д. А. Початок о годині 7.30 вечером. О численну участь просить
59-61 КОМІТЕТ.

NEW YORK, N. Y.

Заходом **Укр. Тов. Теребовельська Поміч**, відіграється **в суботу, 22. мая** в Укр. Нар. Домі, 217 E. 6th Street, New York City представленнє **АРЕНДАР В КЛОПОТІ**, комедія в 4-ох діях, М. Білянського. Початок о год. 7.30 вечер. **По представленню Баль.**
60-62 КОМІТЕТ.

КЛІФТОН, Н. ДЖ.

Тов. „Українська Січ“, від. 182 У.Н.С. в Кліфтон, Н. Дж.

відсвяткує велике торжественне свято а именно

ПОСВЯЩЕННЄ ПРАПОРІВ

в понеділок (ка Декорейшен Дей) ДНЯ 31. МАЯ С. Р,

котре виконає Всч. о. Кан. Л. Левицький в гр.-кат. церкві св. О. Николая, Пасайк. Початок о год. 2-гій попол.

На се велике торжественне свято тов. Українська Січ запрошує до звеличення його всіх місцевих і позамісцевих гімнастичн. Січий, Товариств і Братств, як з **New York, Jersey City, Newark, Elizabeth, Elizabethpot, Carteret і Paterson, N. J.** Позатим кожде товариство зі згаданих повисше місцевостий буде прошене до ласкавої участи урядово. Збір товариств буде в Німецькій школі, 113 **Hoppe Ave., Passaic, N. J.**, о годині 1.30 попол. Відтак о год. 2-ій рушиться походом до віддаленої о два бльоки церкви. По посвяченню прапорів рушиться походом улицями: **Van Buren St., Leghsinton Ave., Passaic St., Second St., Monroe St., Dayton Ave., Center St. і Hoppe Ave.** до галі Німецької школи, 113 **Hoppe Ave., Passaic**, де всі товариства і братства привитає Всеч. о. Кан. Л. Левицький. Опісля продовжиться забава балю до години 8-мої вечером. О годині 8-мій вечер розпічнеться представлення двох оперетоκ, а именно: **Наталки Полтавки і Веселі Полтавці.** Пісні підчас представлення будуть при супроводі орхестри під проводом п. Едельмана. В поході і забаві в часі балю возьме участь добре вишколена Українська Банда з Пасайк, Н. Дж.

За добру забаву і чесне проведенне торжественного свята ручить
60-64 КОМІТЕТ.

Товариство Українська Січ дало оголошенне в „Свободі“ в місяци цвітни, повідомляючи, що се торжество відбудеться 30. мая с. р., але з важної причини мусимо дату змінити з 30-го мая на 31-го с. р. — Котрі товариства дістали запрошенне на 30. мая, то просимо ласкаво змінити з 30. на 31. мая.

YOUNGSTOWN, O.

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, устроює **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ дня 29. мая с. р., а в неділю дня 30. мая** відбудесь **ПОСВЯЧЕННЄ УКРАЇНСЬКОГО ПРАПОРА братства.** На се торжество як і на параду і до участи в поході запрошуеся всіх Родимців. Похід вирушить з галі під ч. 628 Френклін евеню до церкви на посвяченние фани, а з церкви поверне до галі. Запрошується всіх Українців і Українок так з Йонгставн як і з околиць, щоби явилися на той день. 61і63

Член того відділу, котрий не явиться, підпадає карі яку ухвалено на мітінгу.

За добру обслугу ручить

КОМІТЕТ:

Ник. Павлишин, предс.,

Ілько Війтик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Отсим подається до публичного відома, що загальні наради Української Народньої Громади в Ню Йорку відбудуться в неділю, дня 23. мая с. р., в Українськім Народнім Домі, о 2-гій годині пополудни. Всіх членів, громадян, предсідателів і делегатів українських товариств, братств і сестрицтв, як також щирих Українців і Українок проситься до численної участи. 61-2

ЗА УКР. НАРОДНЮ ГРОМАДУ:

Тимко Мілещук, секретар.

ВЕЧІР СМІХУ!!

УКРАЇНСЬКИЙ НАР. ДІМ
217 Іст 6-та ул., Ню Йорк

В ПЯТНИЦЮ, 21. МАЯ 1920 Р.

— відіграє —

I.

НОВОМОДНИЙ ЛІКАР

водевіль в 1 дії Спіро.

Черговий режісер С. Воробев.

II.

ЗБІРАНКА

Балалайковий квартет, деклямація, співи, комічні байки.

III.

ЖИВИЙ МЕРТВЕЦЬ

комедія на 1 дію, Г. Кобзаря.

Головний режісер Г. Кобзар.

ВЛАСНА МУЗИКА.

Дірігент Р. Лелпуйс.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ І ЛЕТЮЧА ПОЧТА.

Початок о годині 8-мій вечер.

Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт.

Помічною завід. т-ва П. Бемко.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи“, бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенне. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблн кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеться до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich St., New York.

Пошукую свого брата **ІВАНА ДУМАНСЬКОГО**, з села Яцівці, пов. Збараж, Гал. Перебував тому 2½ року в Юнгстави, Огайо. Маю важну справу. Хтоби о нім знав або він сам зволять зголоситись до: PETER DEMANSKY, 1504 St. Clair, Cleveland, Ohio. 56-61

ПОШУКУЮ помешкання при українській тихій рідні, в дільници Віліямсбург або Гріпойнт в Бруклин. Ласкаві зголошення писемно або особисто до: ANTHONY STRUK, 66 No. 7th St., Brooklyn, N. Y. 61-62

Пошукую ІВАНА КІШКО і ЯКОВА ФОСТІЯ, Васлевого. Хтоби о них знав, або вони самі, зволять ласкаво повідомити листовно: WM. CHIMIUK, 1462 Michigan Ave., Detroit, Mich. 60-61

Пошукую ДМИТРА МОДЖУК, з села Рашків, пов. Городенка, Гал. Він мав приїхати в 1914 р. з Канади до Злучених Держав і має перебувати в Спрінгфілд, Ілл. Маю лист для него з італійського полону. FED DANYLUK, 735 Hales St., So. Bethlehem, Pa. 61-62

Потреба **МУЩИН РОБІТНИКІВ і помічників при форнесах** до заведення, котре є в руху кождого дня в році. Стала робота з гарною платнею. Початково від 45 до 55 цнт. за годину. Голоситись до: EMPLOYMENT OFFICE, New Jersey Zinc Co. (of Pa.), Palmerton, Carbon County, Pa. 56-64

ПОТРЕБА агента до продажи машин до шитя і колектовання гроший. Добре комісове. Малий бонд жадаєсь. Голоситись межи 9—10 рано до: SINGER SEWING MACHINE CO., 107 Newark Ave., near Grove St., Jersey City, N. J. 60-61

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

МЕБЛІ з двох кімнат продам з причини відїзду на контри. Інтересуючі можуть голоситися вечером на адресу: WAS. STRUCHMANCHUK, 420 E. 6th St., New York City (в подвірю, середний рум 8). 60-61

НОВИНКИ.

Горяче робітниче засіданне.

На специяльній конвенції робітничих партій стейту Ню Джерзи, яка відбувалася минувшої неділі (16. с. м.) в Нюарку, ухвалено пропонований Американською Федерацією Праці плян, на підставі якого робітники мають при надходячих виборах станути на становищи безпартійнім. Сій ухвалі спротивилися присутні на конвенції соціялісти і розпочали хрію. По салі почали літати крісла, а хто впав, того розлючені делеґати товкли і копали ногами. Засіданне закінчилося тим, що одного чоловіка забрано до міського шпиталю.

Убито зелізничого рабівника.

В часі, як поїзд Ілінойської Центральної зелізниці доїздив до Шікаґо, Горацій Лерой Валтон з Ст. Джозеф, Мо., бувший почтовий урядник і член звісного по всій Америці товариства „Юнґ Мен'с Кріщен Асошієйшен" (християнське товариство молодців), вдерся до почтового воза згаданого поїзду і зрабував відтам $75.000 в готівці. Зрабовані гроші він запакував до своєї торби і почав з ними втікати. Утікаючого рабівника запримітив один шікаґовський поліцай і пустився за ним в погоню, кличучи инших своїх товаришів до помочи. Рабівник скрився в однім домі, який окружили 50 поліцаїв. Розпочалася формальна облога сього дому і густа стрілянина. Опришок боронив свого життя завзятим відстрілюваннем і підчас того убив одного поліцая, а другого тяжко зранив. Шеф детективів, Джеймс Л. Муней, своїм револьверовим стрілом положив конець авантурничій карієрі Валтона.

Стратив капелюх, а в погоні за ним і своє життє.

Віліям Вуд, 28-літний банковий урядник в Брукліні, їхав на плятформі міської зелізниці. Коли поїзд доїздив до стації при Гейтс евені, вітер зірвав з голови Вуда соломяний капелюх. Зійшовши на стації з воза, він пустився здовж зелізничих шин за своїм капелюхом. Якраз в хвили, коли досягав рукою капелюх, піткнувся і впав. Инший поїзд, що саме тоді надіхав, влетів на нього і відтяв йому голову.

Бандити застрілили батька двох дітий.

До мешкання Соломона Фішбайна в Ню Йорку вдерлися чотири замасковані бандити і приказали всім гостям, які сиділи при картах, піднести руки в гору. Фішбайн скочив до прилежної кімнати, де спали його дві дочки: 6-літна Катерина і 1-річна Ґертруда. В утікаючого батька вистрілив один з бандитів і положив його на місци трупом. На столиках, при яких сиділи богаті панове і пристроєні в дорогоцінности пані, лежала „мамона" в сумі — як запевняє поліція — $40.000 Усі ті гроші бандити забрали з собою і втікли. Чотирох мущин, яких підозрівають у тім нападі, поліція арештувала.

Укараний 25 секундами арешту.

Судія Лендіс в Шікаґо засудив громадянина Неша на 25 секунд арешту за те, що він отворив жінчині листи, які вона писала до свого любовника. По проголошенню сього засуду поліція відпроваджувала Неша до вязниці, а коли вже отворено двері, щоби його випровадити з судової салі, судія крикнув: „Двайцять пять секунд уже минуло, кара скінчена!" І Неша випущено на волю передтим, заки ще він побачив вязничну келію.

Канонізація орлеанської дівиці.

Минувшої неділі відбулася в Римі канонізація (зачисленне між святих) орлеанської дівиці, Жанни д'Арк. З тої нагоди католицький Ню Йорк устроїв згаданого дня величну нараду, у якій брало участь около 20.000 осіб. Ціле се торжество відбувалося під проводом архиєпископа Гаєса.

Новий закон в Анґлії забезпечував би діти неправого ложа.

Рішучий рух для забезпечення тисячів дітий, що породилися з невінчаних підчас війни і від часу війни, почав Н. Чемберлейн, попираний лордом Бентінґом, д-ром Торном і капітаном Лузбіполо, в англійськім парляменті. Названі посли рішилися се внесенне перти під як найвчаснійшу розвагу.

Се внесенне предвиджує, що у випадку неправого заплідненя або породу мати, або инша особа відвічальна за дитину, повинна донести до уряду імя, адресу і занятте батька та замітку, чи батьківство буде принятє, чи ні.

Вказаній особі буде вільно признатися до батьківства або заперечити його, однак вразі заперечення справу залагодиться після істнуючих законів.

Майбутного батька повідомиться перед породом дитини, і коли він признаєтся до батьківства, тоді від нього зажадається платні на її удержанне. Колиж батьківство буде заперечене, тоді справу відложиться аж до породин, а коли тоді батьківство буде признане, удержанне інтересованих буде вимушене від нього.

Богато робітників іде на фарми.

Й. А. Бовман, директор канадійського бюра праці, оповістив, що сього року 20% більше жонатих, а 200% більше поодиноких людий іде на фарми до роботи. Причиною такої ріжниці він уважає вчасну осінь і пізну весну. Дуже мало землі зорано в осени, а ще меньше часу лишилося сеї весни. Другою причиною сеї ріжниці є добра платня. Недосвідчений фармерський робітник бере не меньше як 60 долярів, а досвідчений 75 долярів місячно. Жонаті бездітні беруть 110 долярів, а з дітьми меньше, в міру числа дітий. Бовман каже, що коли так дальше піде як дотепер, то не треба буде спроваджувати робітників зі сходу. Найбільше йдуть на фарми Бельгійці і Данці.

Судженнє соціялістів коштувало $200.000.

В Олбані, Н. Й., обчислюють, що кошти розправи проти пятьох суспендованих членів стейтової леґісляри будуть виносити близко $200.000. Половину з тої суми заберуть правдоподібно адвокати, які заступали позовника, тобто стейтові власти. 25 тисяч видано на друкованнє і розкиненнє в цілому стейті протоколу з розправи. Стенографічні видатки будуть також виносити близко 25 тисяч долярів.

Роздають духоборські землі ветеранам.

З Отави (Канада) пишуть: 10.000 акрів духоборської землі в околицях Кемсак, в Саскачевані, уряд роздав між повернувших жовнірів. Се були послідні землі, з якими канадійський уряд мав так богато клопотів в часах поселення духоборів на землях Саскачевану.

Ювілери роблять добрий інтерес.

У Вінніпеґу (Канада) тепер дуже богато людий жениться, а ювілери роблять з тої нагоди великий інтерес на продажі перстенів. З їх звіту можна бачити, що богато перстенів було проданих по 25.000 долярів. Звичайні робітники купували перстені в ціні від 200 до 500 долярів. Найбільше перстенів продано по 500 долярів, а найтанший перстень приніс 75 долярів. Найбільший попит є за тими перстенями, які є зроблені з плятини. Плятина се найдорожший метал.

Засівся на свого власного сина.

Зоркастер Мівер, приватний детектив з Ню Орлієнс, Луїзіяна, в товаристві поліцая підсів в одній друкарни на злодія. По недовгім часі злодій явився. Коли його злапано і засвічено лямпу, показалося, що зловлений був сином детектива. Просьби і мольби не помогли і батько сам віддав сина на поліцію.

Корова здобула рекорд.

Корова Седі Ґенґервальд де Коль з раси Гольштайн, власність Гаррімана з Вісконзін, побила всі дотеперішні рекорди щодо скількости молока і масляної товщи, а тимсамим стала шампіоном цілого світа. Урядовий бюлетин показує, що вона дала за трийцять днів 3.247 фунтів молока і 126 фунтів масляної товщи.

Позагробове життє.

Відколи винайдено бездротний телеграф (а тепер уліпшують бездротний телефон), справа позагробового життя прибирає в дослідників істнования духів чимраз більше значінне. Деякі спіритуалісти прямо своїми доказами твердять, що позагробове життє таки істнує. Тепер став у пригоді для них бездротний телеграф і вже прийшло до деяких духовірів богато іскрових телеграм від душ, котрі провадять своє життє в прозраці всесвіта. Декотрі приходять знова до такого висновку, що дух кождого помершого єднається з божественною силою всесвіта, що править цілою системою матеріяльного і дочасного життя. Се було би ніщо инше, як лише продовженнє біблійного твердження в дещо зміненій формі.

Та як би там не було, твердження духовірів (спіритуалістів) звертають на себе увагу так, як і всяка сензація.

Одна вдова мала на фронті теперішної світової війни свого одинокого сина, який все точно писав до дому листи. Нараз листи перестали приходити, а по якімсь часі згадана вдова одержала іскрову телеграму з підписом сина. В телеграмі говорилося, що він зістав забитий, а його тіло лежить там і там і не є похоронене. В додатку згаданий син потішив свою матір, аби вона не тужила, бо він все буде коло неї, і що йому на тамтім світі поводиться добре.

Коли по довших стараннях вдови цілу справу провірено, тіло її сина найшли справді там, де ніхто не сподівався, але щодо надавання телеграми то по висліджению переконанося, що такої телеграми ніхто не надавав, та і як же було можливо, коли ніхто навіть не знав, де син вдови поляг. Виходить, що апарат іскрового телеграфу так устроєний, що може передавати дрожання душі з позагробового життя. Подібних телеграм начисляється богато більше, а отсе недавно визначні спірітуалісти, котрі постійно розмовляють з помершими за помочию бездротного телеграфу, подають: „Потрібно лише відповідного уліпшення бездротного іскрового інструменту і люди землі будуть мати безпосереднє получення з позагробовим життєм". Небезпека одначе такого твердження лежить у тім, що всякі спіритуалісти зовсім оминають твердження правдивої науки і в тім лежить цілий клопіт розбіжности. Навіть у психольоґічній науці (наука про душевний устрій чоловіка) психольоґ ріжниться дуже від спиритуаліста, помимо того, що як один так і другий занимаються дослідами життя людської душі, з тою ріжницею, що умове схибленнє (мелянхолія і т. п.) спричиняє впертість думки по душевнім потрясенню, яка вкінци його опановує, то спірітуаліст доказує, що на місце доброго духа усадовляється в чоловіці злий дух, якого можна виперти лише добрим духом, аж доки його не виженеться — так як після нового біблійного тестаменту, демона з свині.

До такої науки треба ставитися більше практично і здорово розсуджувати в тому, чи така наука не йде в розріз з дійсним життєм.

Сонце а краски.

Після доказів наукової правди, то аж встидно сказати, що всякі краски зовсім не істнують. Істнує лише гра сонічних лучів, денного світла, ну, і нераз дуже злудливий зір ока.

Вода є прозора, та коли переміниться в мраку або в пару, то при лучах сонця видає ріжні краски, як прим. на небі дуга. Повітрє є також прозоре, та коли ми поглянемо на небо, воно видається нам голубим лише тому, що в повітрю є такі дробини, які спричиняють голубу краску.

Люди, котрим не допсала злуда зору, деяких красок зовсім не розпізнають і се вказує на те, що краски зовсім не істнують, лише істнує світло сонця і злуда зору, яка є для людий дуже корисною і люди взагалі є нею дуже вдоволені.

Сензація людського зору.

Коли лучиться щось незвичайного, деякі газети так все опишуть, що ціла справа стане дуже сензаційною і позатим губиться всяка орієнтація (найти спосіб, вихід, дорогу). Зір має також міру і границю дійсного бачення; коли баченнє зору переходить границю, то нема певности, що все бачиться так, як в дійсности було, або сказати иншими словами: зір буде тоді також сензаційним, бо всякий предмет дуже віддалений буде видаватися зовсім инакшим.

Коли дивитися в ясну і погідну ніч на зорі, то ми побачимо їх в далеко більшім числі, ніж могли би бачити крізь дірку лісової гущі.

Сензація зору спричиняє також сильне освітленнє. Деякі великі і ясні звізди не є зовсім такими; на таку звізду складається богато дрібних звізд, які разом творять сензацію для людського ока: одну ясну осяяну звізду.

Торпеди з горівкою.

З Дітройт, Міш., пишуть: Одна приватна особа вислідила, що з Канади до Злучених Держав пускають торпеди, наповнені горівкою. Торпеди сі пускають в рух при помочи електрики. Особа, котра вислідила сю контрабанду горівкою, говорить, що дотепер оперувало між Канадою і Злученими Державами три торпеди: одна 10-гальонова, друга 15-гальонова, третя 25-гальонова. Торпеди сі є зроблені з міди; вони порушаються при помочи електричної батерії, котра є уміщена на самім переді і пускає в рух пропелер (шрубу). Торпеди сі зануряються на сто стіп у воду і в протягу пять мінут перепливають ріку з Канади до Злучених Держав, де чекають на них торговці горівкою, випорожнюють їх і порожні відсилають назад до Канади за новим ладунком.